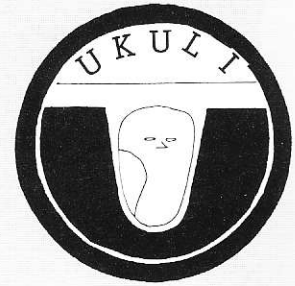

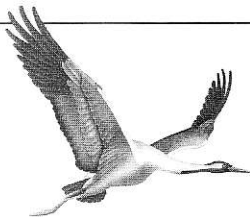
Sisälllys — Innehåll 1/89

Tiedon Antajasta Ukuliin.....	3
Turun Lintutieteellinen Yhdistys jäsenkortistonsa valossa..... Simo Veistola & Tapani Veistola	4
Sammanfattning: Analys av medlemsstruktur för ÄOF (AF).....	12
Talvipinnarallin tulokset..... Rauno Laine	13
Muutontarkkailua takatalvessa 23.4.88..... Jarmo Laine	14
Sammanfattning: Samobserveringen i vinterstormen (VV).....	15
Järvilintututkimus loppusuoralla..... Asko Suoranta	17
Raportti vuoden 1987 havainnoista..... Tapani Numminen/Turun aluerariteettikomitea	18
Sammanfattning: Lokalararitetskommittens årsrapport 1987 (VV) .	22
Historian siipien havinaa..... Risto Lemmetyinen (toim.)	23
Se mitä tiedämme Jurmon lintusyksystä 1988..... Jyrki Matikainen & Veijo Vänskä	24
Jurmon huulikirjasta.....	26
Lintujärven muistolle..... Rauno Laine	28
Sammanfattning: Till minnet av en fågelsjö (VV).....	29
Pieni äänihakemisto..... Raino Pönni	30
Ukuli 1988 — 19. vuosikerran sisältö.....	33
Kokous tulee pian. Oletko valmis?..... Rauno Laine	34
Osoitemuistio 1989.....	35
Kansikuva/Omslagsbild: Kari Elo	

Ukuli 20. vsk.
ISSN 0782-8195

Julkaisija/Utgivare
Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry
PL 67, 20101 Turku
Åbo Ornitologiska Förening rf
PB 67, 20101 Åbo
Päätoimittaja/Chefredaktör
Veijo Vänskä
21650 Lillandet
puh./tel. 926-54 258
Raporttitoimittaja/Rapportredaktör
Tapani Veistola
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku
puh./tel. 921-333 081
Tilaukset ja irtonumerot
Prenumerationer och lösnummer
Tapio Lineri
Pohjanmaankatu 2 B 36
20740 Turku, puh./tel. 921-424 324
Tilausmaksu v. 1989 on 50 mk.
Jäsenet saavat lehden ilmaiseksi.
Prenumerationspris år 1989 är 50 mk.
Medlemmar erhåller tidningen gratis.
Ilmoitushinnat/Annonspriser
1/1 s. 400 mk, 1/1 takas. 500 mk
1/2 s. 250 mk, 1/4 s. 150 mk
Painopaikka/Tryckeri
Serioffset, Turku 1989
Ilmestymisaikataulu/Utkomstider
2/89 30.06. dead line 15.04.
3/89 30.09. 15.07.
4/89 20.12. 15.10.

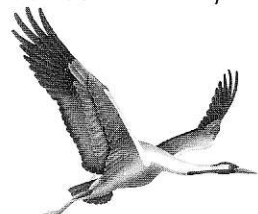

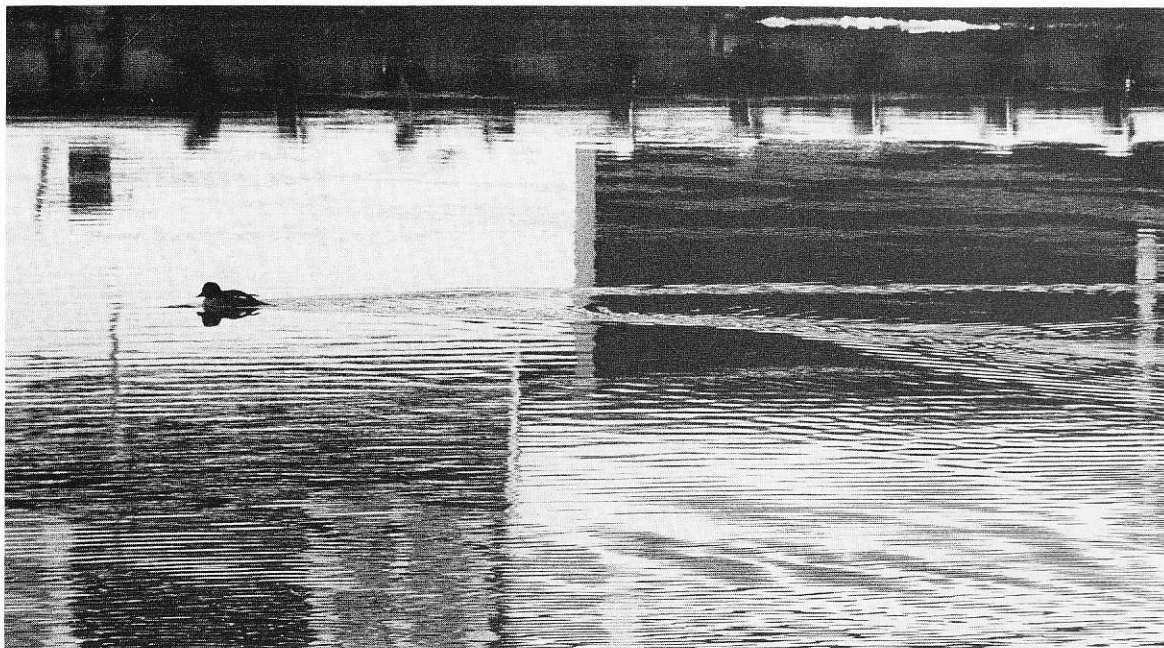
ORNIS FINLANDICA

Suomen Lintukeskus Oy

Lapinlahdenkatu 7 • 00180 Helsinki • Finland
Puh. 90-6915785

Muistathan,
että tuemme
Turun Lintutieteellisen Yhdistyksen
toimintaa

Tiedon Antajasta Ukuliin

Pian tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä yhdistyksen kokouksesta, missä ensi kerran oli jäsenten ostettavissa oma lehti — Tiedon Antaja. Se oli ajan käytännön mukaan monistettu A4-lehti, josta olimme ylpeitä. Olihan vain yksi paikallislehti nähnyt päivänvalon meitä ennen.

Lehtemme historiaan sisältyy kaksi merkittävää muodollista askelta. Kun irtonumeromyynnistä siirryttiin jäsenmaksupohjaiseen postitukseen, kasvoi lehden volyymi kaksinkertaiseksi: Vuodesta 1979 alkaen vuosikerta on ollut neljä numeroa. Tekstin ladontaan siirryttiin vasta v. 1984, jolloin myös piirroskuvitus korvattiin valokuvilla.

Oleellista on kuitenkin sisältö. Ensimmäisen numeron pääkirjoituksen kiteytys lehden tavoitteista kuvaa hyvin 1970-lukua: ”Luotakoon nyt siis edellytyksiä omasta piiristä nousevien tieteellisten kirjoitusten julkaisemiselle omassa julkaisussa, mutta pidettäköön syrjäsilmillä huolta suhteellisuudentajun säilyttämisestä ja vapaan lintumieshuumorin kuoistamisesta”.

Alusta alkaen ovat vakituiseen kalustoon kuuluneet yhteismuutontarkkailu, kevätmuutto, harvinaisuudet, yölaulaja- ja talvilintukatsaukset sekä Jurmon havainnot, joita julkaistiin alussa vuosiraportin muodossa.

Tieteellisten artikkelien julkaisu lopahti paria poikkeusta lukuunottamatta 1980-luvulle tultaessa. Tilalle ovat tulleet lajilistat, kilpailut, lajinmääritysaiheet ja reportaasit ulkomaanretkistä. Uusi ilmiö on myös havaintoarkiston pohjalta tehdyt lajikatsaukset, joita ei enää kolmeen vuoteen ole tehty. Multalan lintulehtianalyysissään (Ukuli 15:36–41) peräänkuuluttama ”pehmeä” materiaali katosi myös.

1980-luvun Ukuli on Multalan analyysin keskivertolehti, yhtä asiallinen, tehokas, keskustelematon ja tieteellisestä tutkimuksesta puhdas kuin mikä tahansa muu lehti paikallislehtien kirjossa. Liekö ennustus kun vanha nimi Tiedon Antaja hylättiin juuri ennen tämän kehityksen voimistumista. Nyt niinikään kaksikympäinen, ikänsä poliittista liturgiaa julkaissut kaima (syy nimenmuutokseen) lienee sairastunut kuolemantautiin. Onko sekin ennustus? Miten käy Ukulin, se riippuu paljosti Sinusta ja kirjoituskoneestasi, hyvä lukija. Löytäkäämme jälleen turkulainen omaperäisyys!

Motto

Sillä maailma hukkuu paskaan me vain luemme lehtiä pitäis nopsaan laulaa rastaan jos se meinaa ehtiä.

Laulusta Hymyile miss Universum san. Jarkko Laine

Suomen todellista rikkautta on laaja alue ja monipuolinen, tällä hetkellä vielä suhteellisen puhdas ja ainakin useimpiin Euroopan maihin verrattuna turmeltumaton luonto.

Jotta saisimme tämän mittaamattoman omaisuuden pitää, luonnon ja ympäristön suojeleu pitäisi Suomessa laajalti säätää yhdeksi keskeiseksi elämänarvoksi muutenkin kuin puheissa.

Prof. Arne Rousi: Joutsenet järven jäällä

Turun Sanomat 5.3.1989

Menestyminen ja kilpailukyky ovat epäilyttäviä perusteita ihmiselle tärkeämpien arvojen polkemiselle. Yhteiskunnassamme korostuu elintason kohottamisen vaatimus, vaikka perustoi-meentulo on jo saavutettu. On miele-töntä painottaa taloudellista kasvua, kun kaiken huomion vaatisi luonnon säilyttäminen.

Prof. Juhani Pietarisen haastattelu. Turun Ylioppilaslehti 3.2.1989

Turun Lintutieteellinen Yhdistys jäsenkortistonsa valossa

Simo Veistola

Tämän kirjoituksen tarkoituksena on tarjota tuoretta tilastotietoa Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n (TLY) jäsenistöstä, sen rakenteesta ja kehityksestä 1980-luvulla. Tiedot on koottu yhdistyksen jäsenkortistosta 31.12.1988 tilanteen mukaan, jolloin mm. jäsenmaksunsa laiminlyöneet oli jo poistettu joukosta.

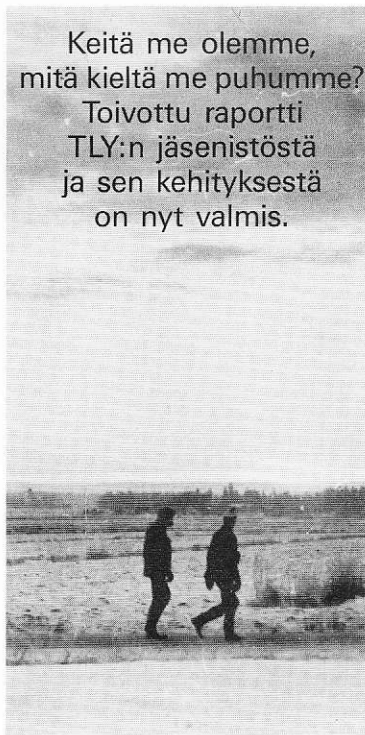
TLY:n jäsenkortisto

Yhdistys ei pidä jäsenkortistoa vain omaksi ilokseen, vaan koska Laki yhdistyksistä niin määrää: "Yhdistyksen jäsenistä on sen hallituksen pidettävä luetteloa, johon on merkittävä yhdistyksen kunkin jäsenen täydellinen nimi ja ammatti sekä, ellei hän ole Suomen kansalainen, myöskin kansalaisuus."

TLY:n jäsenluetteloa on pidetty A6-kokoisilla arkistokorteilla. Nykyinen kortisto alkaa vuodelta 1983, jolloin vanhat kortit tulivat täyteen. Nimen, ammatin, osoitteen, syntymävuoden ja jäseneksi hyväksymisen päivämäärän lisäksi jäsenkortille on merkitty jäsenmaksujen maksaminen.

Kahtalainen tehtävä — sekä jäsenluettelona että jäsenmaksurekisterinä toimiminen — on valitettavasti ajan mittaan johtanut varsinaisten jäsenluettelotietojen jäämiseen taka-alalle. Rahastonhoitaja näyttää joskus unohtaneen tarkistaa olisiko jäsenmaksukuitissa ollut maksutietojen lisäksi muutuneita tietoja. Näin kortistoon on jäänyt jonkin verran vanhentuneita tietoja, ennen muuta ammattitietoja. Asian korjaamiseksi jäsenluettelon pitäminen on nyt siirretty erityisen jäsensihteerin huoleksi. Kun jäsensihteerin jäsenrekisteri toimii nykyään ATK:illa, on manuaalinen jäsenkortisto jäänyt kokonaan rahastonhoitajan palvelukseen.

Keitä me olemme,
mitä kieltä me puhumme?
Toivottu raportti
TLY:n jäsenistöstä
ja sen kehityksestä
on nyt valmis.

Kortit kertovat

Vaikka kaikki jäsenkortiston tiedot eivät ole täydelliset, siitä on silti luontevinta lähteä etsimään nykyturkulaisen lintumiehen sielua. Kortisto paljastaa mm. paljonko meitä on, kuinka vanhoja me olemme, missä me asumme ja mitä me teemme elääksemme.

Nykytilanteen valossa voimme pohtia myös mistä olemme tulos ja minne menossa. Halutessamme tietää miten yhdistyksemme jäsenistö on muuttunut, luonnollisin vertailukohta löytyy kahdeksan vuoden takaa, vuodenvaihteesta 1980—81. Silloin tehtiin ainoa edellinen julkaistu jäsenkortistotutkimus (Toukola 1981). Joitakin tietoja voidaan myös verrata TLY:n suuriin jäsenkyselyihin 1976 (Karhu ym 1977) ja 1984 (Laine 1986b).

Muutenkin tässä katsauksessa tyydytään painettuihin lähteisiin.

& Tapani Veistola

Tällaisia ovat mm. ornitologiipireissämme ennätyslaaja TLY:n historiikki (Laine 1986a) ja eri toimintakertomukset (TLY, LYL). Maantieteellisiä tilastolukuja on poimitu Mitä missä milloin 1989 -vuosikirjasta. — Huomattakoon, että tällaisissa toisen käden lähteissä on usein paino- ym. virheitä. Varsinkin numerotiedot vaihtelevat eri paikoissa: Esim. uudenvuodenyönä 1980—81 näyttää kaksi jäsentä kadonneen (vrt. Laine 1986b ja Toukola 1981) ja TLY:n perustamiskokouksen osanottajamääräksi on — vieläpä yhdessä ja samassa kirjoituksessa — tarjottu peräti kolmea eri lukua (Laine 1986b). Erot ovat kuitenkin niin pieniä etteivät ne vaikuta yleiskuvaan; tätä katstausta laajempi yhdistyshistoria toki vaatisi ristiriitaisuuksien selvittämistä alkuperäislähteistä.

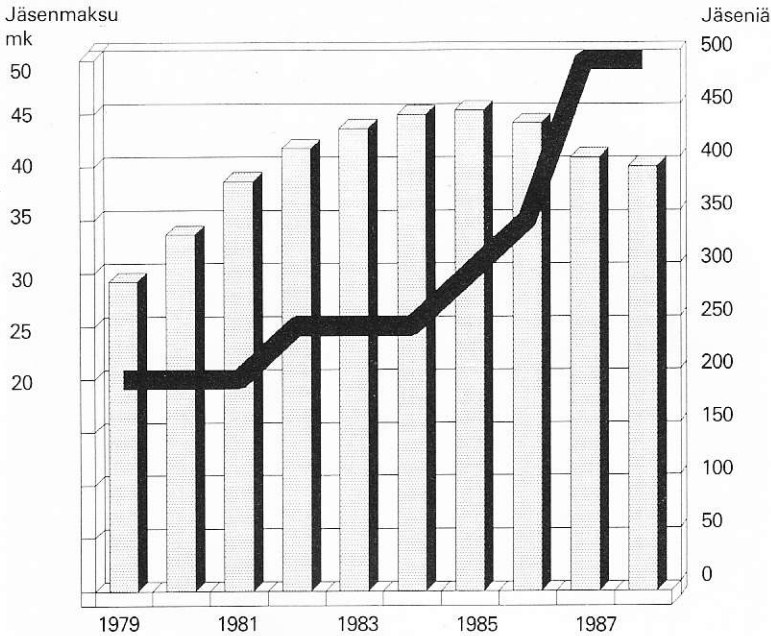
Jäsenmäärän kehitys

TLY:llä oli 31.12.1988 tasan 400 jäsentä. Todettakoon, että maakunnassamme on kaksi kuntaa, jotka ovat TLY:tä lähes puolet pienempiä: Velkualla oli 1.1.1988 218 asukasta ja Iniössä 271.

Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton (LYL) paikallisyhdistyksistä TLY on toiseksi suurin. TLY:n kanssa neljänsadan kerhoon ovat viime vuosina kuuluneet myös Tampereen Lintutieteellinen Yhdistys ja vaasalainen (yleisbiologinen) Ostrobothnia Australis. LYL:n jäsenmäärä oli vuoden 1987 toimintakertomuksen mukaan 6638, joten TLY:n osuus liitosta on kuutisen prosenttia.

Yhdistyksen vuoden 1988 jäsenmäärä 400 on vain vähän huonompi kuin kymmenen viime vuoden keskiarvo 401,9. Jäsenmäärän kehitys on mielenkiintoinen (Asetelma 1.).

Jäsenmäärän nousu katkesi vuosikymmenen puolivälissä. Varsi-

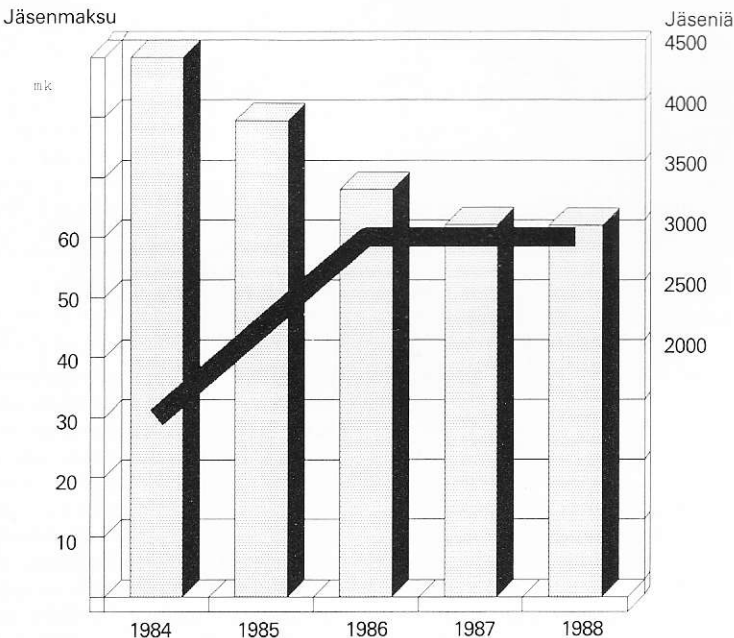

Kuvio 1. TLY:n jäsenmäärä ja jäsenmaksu 1979–88.

□ Jäsenet
Medlemmar

■ Jäsenmaksu
Medlemsavgift

Kuvio 2. Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiirin jäsenmäärä ja jäsenmaksu 1984–88.

Asetelma 1. TLY:n jäsenmäärä 1979–88 vuoden viimeisen päivän mukaan laskettuna.

Antal medlemmar i ÅOF under åren 1979–88 enligt årets sista dag.

1979	292
1980	336
1981	386
1982	417
1983	436
1984	449
1985	453
1986	441
1987	409
1988	400

Asetelma 2. Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry:n (VSLSP) ja Turun luonnonsuojeluyhdistys ry:n (TLSY) jäsenmäärät ja jäsenmaksu 1984–88. Antal medlemmar och medlemsavgift i Egentliga Finlands naturskyddsdistrikt rf (VSLSP) och Åbo naturskydds-förening rf (TLSY) under åren 1984–88.

Vuosi	VSLSP	TLSY	Jäsenmaksu
1984	4499	1900	30 mk
1985	3976	1645	45 mk
1986	3402	1394	60 mk
1987	3107	1235	60 mk
1988	3099	1208	60 mk

nainen romahdus koettiin v. 1987, jolloin menetettiin 32 jäsentä (7,3 % silloisesta jäsenistöstä).

Jäsenkadosta syytetään yleensä ensimmäiseksi jäsenmaksua. TLY:n jäsenmaksun nimellisarvo kaksinkertaistui muutamassa vuodessa vuosikymmenen puolimaisessa (Kuvio 1). Vuoden 1987 suurkorotus — 15 mk — oli yksin peräti 42,9 % vanhasta jäsenmaksusta.

Kiintoisaa kyllä, maakuntamme luonnonsuojeluyhdistysten jäsenkehitys muistuttaa TLY:n käyrää. Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiriin — jonka alue on suunnilleen sama kuin TLY:n — alamäki alkoi tosin vähän aikaisemmin: 1970-luvun nousu tasoittui 1981–83 kääntyen sitten laskuksi, joka TLY:n tapaan näyttää nyt pysähtyneen. Samaan tahtiin on kulkenut myös piirin tärkeimmän paikallisyhdistyksen, Turun luonnonsuojeluyhdistyksen, tie (Veijo Pelto Suull., Asetelma 2., Kuvio 2.).

Raju jäsenmaksunkorotus näyttäisi olevan tehokas keino päästä eroon liioista jäsenistä. Kuitenkaan ei TLY:n sen enempää kuin luonnonsuojeluyhdistystenkaan jäsenmaksuja voida syyttää kohtuuttoman kalliiksi. Hintojen ohella on elintasokin noussut tällä vuosikymmenellä voimakkaasti. Aktiivilintumies voi käyttää tänä päivänä harrastukseensa tuhansia markkoja vuodessa (Karlin & Nyman 1987). Toisaalta yleisestä kulutusjuhlasta riippumatta on TLY:n jäsenmaksun 50 mk suuri raha köyhälle. Hyvinvointiyhteiskunnan köyhät taas löytyvät usein lintumiesten perinteisistä väestönoisista, koululaisista ja opiskelijoista.

Selvittääksemme jäsentappioiden syyt, pitäisi tutkia tarkemmin kuka erosi mistäkin syystä. Jäsenmaksusokin lisäksi voidaan löytää erilaisia syitä yleismaailmallisesta epäsosiaalistumisesta "Turun tautiin" ja varsinaissuomalaisesta kansanluonteesta "juppien" uusitsekkyteen. Se miksi luontoyhdistyksemme taantuivat "vihreän liikkeen" rynnissä maailmalla jätetään myöhempien tutkimusten ja kapakkakeskustelujen varaan.

Lintumiehet — ja lintunaiset

Kaikkien jäsenten sukupuoli selvisi helposti etunimen perusteella. Turkulaiset lintuharrastajat ovat edelleen miesvaltaista joukkoa: yhtä naista kohti on yksitoista miestä. Naisten määrä on tällä vuosikymmenellä kasvanut vähän, mutta osuus ei oikeastaan ollenkaan. Nyt naisväkeä on 33 henkeä (8,3 %), kun v. 1980 heistä oli 25 (8,1 %).

Naisia on perheenjäseninä enemmän kuin miehiä. Perhejäsenissä näyttäisi olevan lintumiesten puolisoja enemmän kuin poikia (Taulukko 1.). Tämän mukaan lintuharrastus ei siirtyisi isältä pojalle minkäänlaisena perinnöllisenä tautina. — Toisaalta naisten enemmistö ei ole — yllättävää kyllä perhejäseniä vaan itsellisiä vuosijäseniä. Perhejäseniä TLY:llä on kaiken kaikkiaan hyvin vähän: kaksikymmentä henkilöä eli joka kahdeskymmenes jäsen. Tätä jäsen-

Vuosiluokkaa 1944—48 uudenvuodenretkellä noin 15 vuotta sitten! Rolf Karlsson, Kaj Grönqvist, Reijo Salonen, Martti Dahlqvist ja Ilkka Oksala.

Taulukko 1. TLY:n jäsenet sukupuolen ja jäsenyyssuodon mukaan 31.12.1988. AOF-medlemmarnas kön och medlemsform enligt den 31.12.1988.

Sukupuoli	Jäsenyyssuoto				
Kön	Medlemsform				
Jäsentä	Årsm.	Familjem.	Hedersm.	Livstidsm.	Summa
Rivi-%	Årsm.	Perhej.	Kunniaj.	Ainaisj.	Yhteensä
Sarake-%	Vuosij.	Perhej.	Kunniaj.	Ainaisj.	Yhteensä
Miehet	351	8	5	3	367
Män	95.6	2.2	1.4	0.8	
	94.4	40.0	100.0	100.0	
Naiset	21	12	—	—	33
Kvinnor	63.6	36.4	—	—	
	5.7	60.0	—	—	
Yhteensä	372	20	5	3	400
Summa	93.0	5.0	1.3	0.8	100.0

muotoa ei ole koskaan erityisesti kampanjoitu. Joidenkin vuosien jäsenmaksulomakkeista on jopa puuttunut tila perhejäsenen nimmelle.

TLY:n kunniajäsenistä on elossa viisi (Lars von Haartman, Esa Lehikoinen, Esko Tarponen, Rauno Tenovuo ja Juha Vuorinen).

Ainaisjäsenmaksun on maksanut kolme kaukokatseista miestä. Nykyinen ainaisjäsenmaksu on 1000 mk, ja sen hinta vastaa kahtakymmentä nykyistä vuosijäsenmaksua.

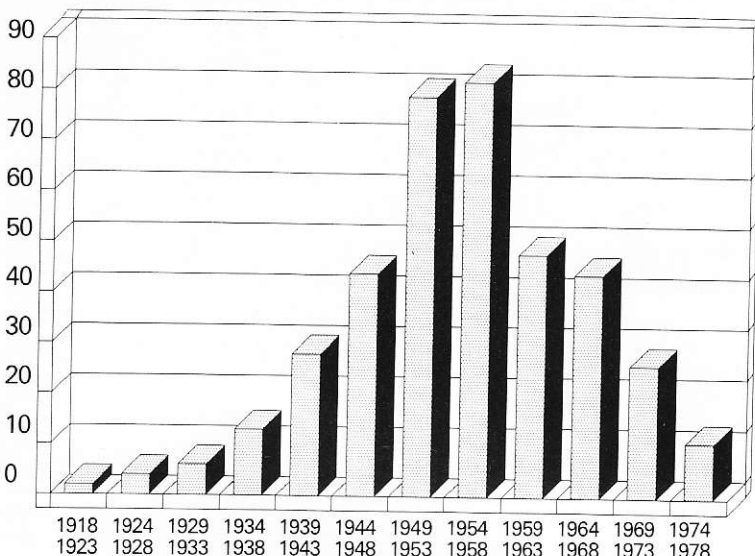
Varttuva jäsenistö

Syntymävuotensa on ilmoittanut 387 jäsentä (96,8 %). Suurin vuosiluokka on — kuten edelliselläkin kerralla — olympiavuoden 1952 satoa. Nämä sodanjälkeisten "suuren ikäluokkien" nuorimmat vuosiluokat esiintyvät muutenkin edukseen. He näyttävät tulleen yhdistykseen sankoin joukoin juuri sen perustamisen (v. 1966) aikoihin. Lintuharrastuksen nopea leviäminen näyttääkin meillä tapah-

Kuvio 6. TLY:n jäsenet syntymävuoden mukaan viisivuosittain 31.12.1988.

ÅOF-medlemmarnas ålderstruktur enligt den 31.12.1988.

Jäseniä

SYNTYMÄVUOSILUKAT

Taulukko 2. TLY:n jäsenten ikärakenne 31.12.1988 ja 31.12.1980. ÅOF-medlemmarnas ålderstruktur enligt den 31.12.1988 och den 31.12.1980.

Födelseåren	1988		1980		Skillnad
Syntymävuodet		%			Erotus
1918—23	2	0,5	1		+1
1924—28	4	1,0	2		+2
1929—33	6	1,6	3		+3
1934—38	13	3,4	5		+8
1939—43	28	7,2	19		+9
1944—48	44	11,4	41		+3
1949—53	79	20,4	75		+4
1954—58	82	21,2	82		0
1959—63	48	12,4	61		-13
1964—68	44	11,4	14		+30
1969—73	26	6,7	0		+26
1974—78	11	2,8	0		+11
Yhteensä/Summa	387	100,0	303		+84

tuneen näiden 1950-luvulla syntyneiden suurena innostuksena.

Kahdeksan vuotta sitten jäsenistön keski-ikä oli 23,5 vuotta, mikä mukaan sen pitäisi olla nyt 31,5 vuotta. Nyt keski-ikä on kuitenkin peräti 33,4 vuotta (keskihajonta 10,5). TLY on siis "ukkoutunut" pari vuotta odotettua nopeammin — ja osaltaan myös "akkautunut", koska naisten keski-ikä on miehiä korkeampi (naiset 35,5 ja miehet 33,2 vuotta). Perusjäsen on kuitenkin nuori aikuinen. Kantajou-

kon nuorekkuutta kuvastaa myös alhainen kuolleisuus: tälläkin vuosikymmenellä on vuosia, joilta ei ole yhtään tietoon tullutta kuolemantapausta.

Jäsenistön vanheneminen on ollut odotettua nopeampaa, koska uusia nuoria jäseniä ei ole tullut entiseen tahtiin (Taulukko 2.). Kun harrastus aloitetaan keskimäärin 13-vuotiaana (Laine 1986b), niin yhdistykseen olisivat nyt tulossa jo 1970-luvulla syntyneitä. Minkäänlaisista suurta ryntäystä ei ainakaan

vielä näy, vaikka alle 15-vuotiaita on alettu ottaa perhe- ja vuosijäseniksi.

Merkillistä kyllä, 1957—1964 syntyneiden jäsenmäärässä on vuosikymmenen alkuun verrattuna tappiota (vuosiluokka 1958 vahvistaa poikkeuksena säännön). Erityisesti vuosiluokka 1957 hämmästyttää: kolmestatoista kahdeksan vuotta sitten mukana olleista on jäljellä enää viisi! Pelkästä sattumasta tuskin voi olla kysymys: koko viisivuotislukka 1959—64 näyttää olevan TLY:n kadotettu sukupolvi, vaikka se onkin kolmanneksi suurin. — Mikä sitten on vienyt kolmikymmppisemme? Ovatko he juuri niitä paljon puhuttuja "juppeja" elintasokakaroita, joista on tullut ensimmäinen todella urbaani ja luonnosta vieraantunut suomalaislukupolvi? Vai onko kyseessä vain luonnollinen aikuistumiseen liittyvä ilmiö: uraputken ja perheen perustamiskiireet? Tulevat tutkimukset selvittäkööt onko kyseessä degeneroitunut sukupolvi vai jokaiselle vuosiluokalle tyypillinen esiaikuisten luopumus, joka on ehkä ennen peittynt myöhemmin- ja uudestaanheräneiden paljouteen.

Huomattakoon, että keski-ian kohoamisen vaikuttaa osaltaan myös lintuharrastuksen pioneerisukupolvien eli ennen sotia syntyneiden määrän kasvu. Tämä ryhmä on yli kaksinkertaistunut edellisen jäsenkorttitutkimuksen jälkeen. Saapa nähdä jatkuuko kehitys meilläkin Amerikan malliin. Yhdysvalloissa lintujen katsominen — erityisesti bongaus — on suosittu eläkeläisharrastus! Maassamme alati kasvavassa eläkeläisten joukossa on lintuyhdistyksillä tärkeä työkenttä.

Ajoittaisten jäsenkatojen vastapainona on suuri jäsenuskollisuus. Perustajakokouksen (2.1.1966) 36 osanottajasta on yhä mukana 15 (41,7 %) ja vuoden 1980 kaikkiaan 334 jäsenestä 291 (87,1 %) Jäsenistön vaihtuvuus pitäisikin selvittää tarkemmin vanhaa ja uutta jäsenkortistoa vertailemalla. Ydinjoukon puolesta voimme kuitenkin ylpeänä todeta: Uskollisuus kunniamme!

Turun ja Turun seudun yhdistys

Jäsenten asuinpaikat on selvitetty määräämällä jäsenelle kotikunta postitoimipaikan mukaan. Tämä aiheuttaa virheitä silloin kun jäsenen posti sijaitsee naapurikunnan puolella. Tällaiset tapaukset ovat kuitenkin harvinaisia, ja menetelmä on ainoa mahdollinen yritettäessä selvittää jäsenten alueellista jakautumista.

TTY:n alueen maapinta-ala on 10138,6 neliökilometriä, mikä on 3,3 % maamme pinta-alasta. Valtaosaa jäsenistä asuu yhdistyksen toimialueella: 351 jäsentä eli 87,8 % (Taulukko 3). Alueemme lintumiestiheydeksi saadaan 0,03 lintumiestä neliökilometrillä. Jokaiselle varsinaissuomalaiselle jäsenelle riittäisi siis peräti 28,9 neliökilometriä omaa retkeilyreviiriä. Tällainen alue olisi lähes Velkuan pitäjän (31,1 neliökilometriä) kokoinen.

Asukkaita alueellamme oli 1.1.1988 yhteensä 411831 (Mitä — Missä — Milloin 1989). TTY:läisiä on 0,09 % varsinaissuomalaisista. Pyöreästi joka tuhannes alueemme asukas kuuluu yhdistykseemme. Suomalaisista TTY:n osuus on 0,008 % eli joka kymmenestuhannes maanmiehemme kuuluu yhdistykseen. Jäsenhankinnalla näyttäisi siis olevan vielä paljon tehtävää.

Toimialueemme 58 kunnasta meillä on edustus 33:ssa (56,9 %). Tässä suhteessa on tapahtunut edistystä: 1980 oli varsinaissuomalaisia lintumieskuntia vain 26 (44,8 %). Tällä vuosikymmenellä on siis vallattu 7 uutta kuntaa. Paljon on vielä jäsenkartalla valkoistakin (Kartta 1.).

Eniten jäseniä on luonnollisesti Turun kaupungissa. 223 jäsentä on kaikista jäsenistä yli puolet (55,8 %). Turku-keskeisyys on kuitenkin laskenut vuosikymmenen mittaan, koska turkulaisia oli v. 1976 75 % (Karhu ym. 1977) ja v. 1980 72 % koko jäsenistöstä. Sitäkin tämä selittyi turkulaisten lisääntyneellä muuttamisella naapurikuntiin. Jos lisätään Turkuun Naantali, Raisio, Rusko, Lieto, Kaarina, saadaan 273 jäsentä eli 68,3 %, mikä on aika lä-

Taulukko 3. TTY:n varsinaissuomalaiset jäsenet kunnittain 31.12.1988.

ÅOF-medlemmarnas hemkommun i Egentliga Finland enligt den 31.12.1988.

Kommun Kunta	Medlemmar Jäseniä	%	Invånare Asukkaita	% av invånare % asukkaista
Alastaro	1	0,3	3448	0,03
Askainen/Villnäs	1	0,3	892	0,11
Aura	2	0,6	2802	0,07
Halikko	2	0,6	8294	0,02
Kaarina/St. Karins	12	3,4	16904	0,07
Karinainen	2	0,6	2283	0,09
Kemiö/Kimito	1	0,3	3401	0,03
Kisko	1	0,3	2115	0,05
Kodisjoki	1	0,3	564	0,18
Laitila/Letala	1	0,3	9252	0,01
Lemu	3	0,9	1176	0,26
Lieto/Lundo	4	1,1	11531	0,03
Loimaa	1	0,3	7129	0,01
Masku	2	0,6	4142	0,05
Mynämäki/Virmo	4	1,1	5952	0,07
Naantali/Nädendal	8	2,3	10701	0,07
Nauvo/Nagu	1	0,3	1437	0,07
Paimio/Pemar	5	1,4	9227	0,05
Parainen/Pargas	11	3,1	11812	0,09
Perniö	7	2,0	6608	0,11
Piikkiö/Pikis	3	0,9	5831	0,05
Pyhäranta	2	0,6	2368	0,08
Pöytyä/Pöytis	2	0,6	3578	0,06
Raisio/Reso	23	6,6	20494	0,11
Rusko	3	0,9	2656	0,11
Rymättylä/Rimito	2	0,6	1836	0,11
Salo	13	3,7	20865	0,06
Särkisalo/Finby	3	0,9	848	0,35
Tarvasjoki	1	0,3	1779	0,06
Turku/Åbo	223	63,5	160471	0,14
Uusikaupunki/Nystad	2	0,6	14493	0,01
Vahto	1	0,3	1551	0,06
Yläne	3	0,9	2437	0,12
Yhteensä/Summa	351	100,5	358877	

Jäsenettömät kunnat: Dragsfjärd, Houtskari, Iniö, Kalanti, Kiikala, Korppoo, Koski Tl., Kustavi Kuusjoki, Loimaan kunta, Marttila, Mellilä, Merimasku, Mietoinen, Muurla, Nousiainen, Oripää, Pertteli, Sauvo, Suomusjärvi, Taivassalo, Vampula, Vehmaa, Velkua, Västanfjärd.

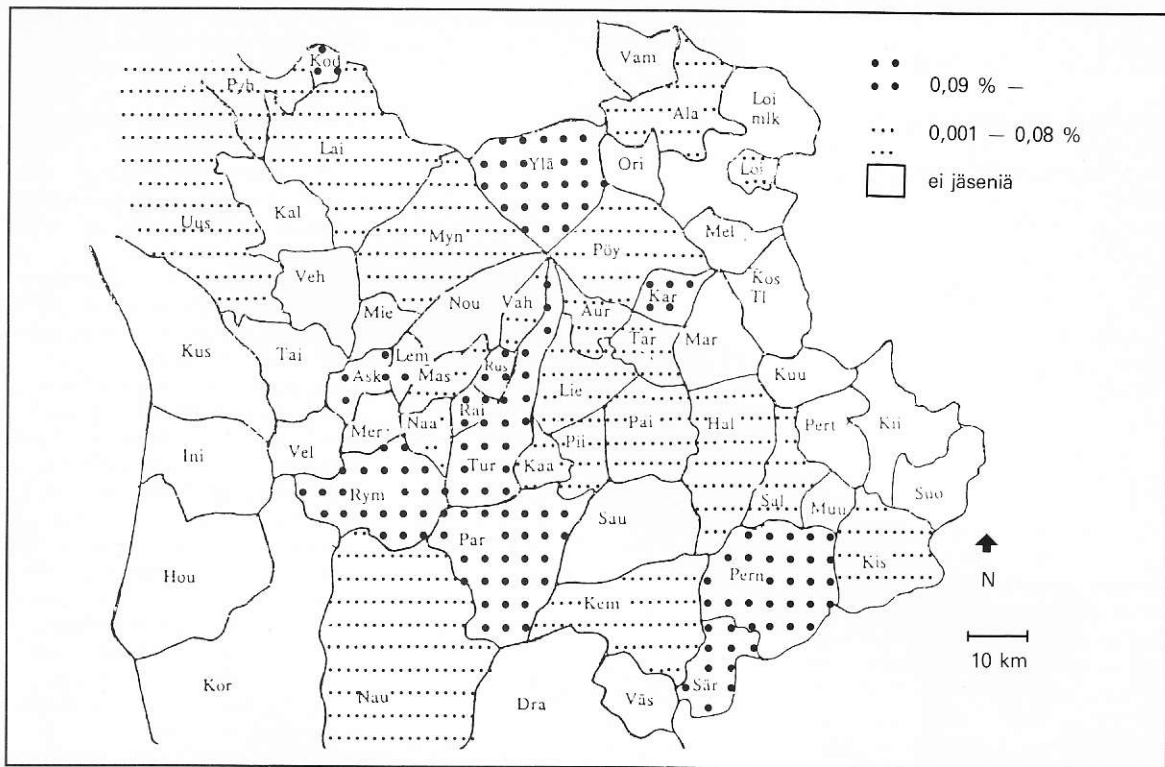
hellä Toukolan 1980 laskelman n. 25 km:n säteen sisälle jäänyttä silloisen jäsenistön kolmea neljäsosaa (77 %).

Turun seudun jälkeen on Salo selvin keskus, pienempiä jäsenkeskittyymiä ovat myös Parainen, Perniö ja Auranmaa (Kartta 2.). Lintumiehet ovat maakunnassamme kuitenkin suhteellisesti hyvin harvinaisia. Kuriositeettina mainittakoon suurin kunnallinen lintumiestiheys: Pienessä Särkisalon kunnassa kolme lintumiestä on melkein puoli prosenttia pitäjän väkiluvusta. Lemussakin ”kolmen kopl” pääsee neljannesprosenttiin (Taulukko 3.). Toisaalta ensimmäinen jäseneksi liittyvä iniöläi-

nen tai velkualainen veisi kääpiökuntansa heti tämän tilaston keulille.

Kaupunkeja ovat Turun lisäksi alueellamme Laitila, Loimaa, Naantali, Parainen, Raisio, Salo ja Uusikaupunki. Niissä on lintumiehiä yhteensä 282. Kaupunkien osuus toimialueen lintumiehistä (80,3 %) on suurempi kuin kaupunkiväestön osuus maakunnan väkiluvusta (71,1 %). Lintuharrastus näyttää tästä näkökulmasta kaupunkilaisten huvitukselta.

Ironista kyllä, lintumiehiä näyttäisi olevan vähiten siellä missä on eniten lintuja. Suurimmat lintumiestyhjiöt sijaitsevat toisaalta saaristolukunnissa ja toisaalta Varsi-

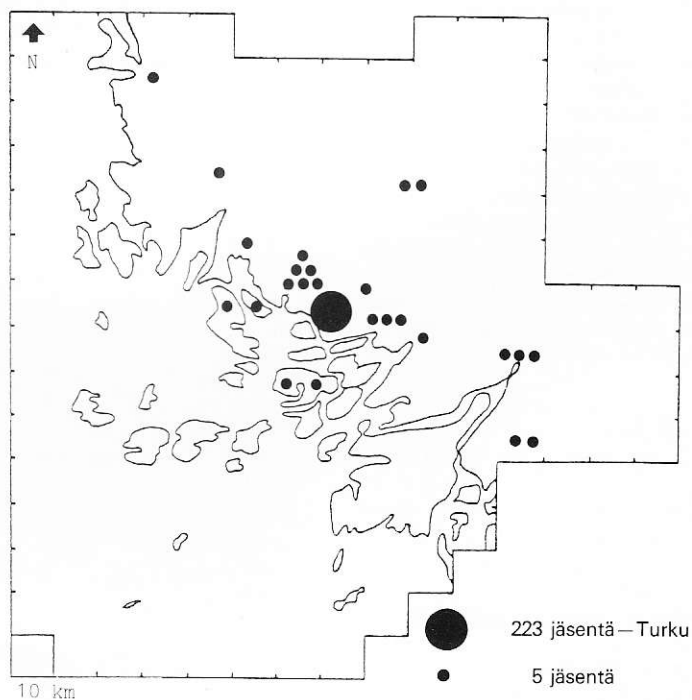

Kartta 1. TLY:n jäsenistön osuus kunnalaisista yhdistyksen toimialueella 31.12.1988.

ÄOF-medlemmarnas andel hemkommunens invånare inom föreningens verksamhetsområde enligt den 31.12.1988.

nais-Suomen "takamaiden" viljelys pitäjissä. Tähän sopii osaltaan sekin, että maaseutukaupungeissamme — Laitilassa ja Loimaalla — on kummassakin vain yksi lintumies. Sitä vastoin erikoiselta tuntuu turkulaistenkin suosima linturetkialueen Uudenkaupungin seudun heikko edustus. Tämä taas selittyy varmasti osaltaan ns. Uudenkaupungin lintukerholla, jonka kolmisenkymmentä jäsentä eivät ole vielä löytäneet TLY:tä omakseen.

Yleisesti ottaen siellä, missä on paljon lintumiehiä, on myös voimakas luonnonsuojeluyhdistys. Joissakin tapauksissa luonnonsuojeluyhdistykset voivat ehkä korvatakin TLY:tä paikallisten lintumiesten tapaamispaikkana. Näin voi olla laita ainakin Turusta kaukana olevilla seuduilla, joissa on suhteellisen suuri luonnonsuojeluyhdistys mutta vähän TLY:n jäseniä.

Kartta 2. TLY:n jäsenistön keskittymisen yhdistyksen toimialueella 31.12.1988.

ÄOF-medlemmarnas lokala koncentring inom föreningens verksamhetsområde.

Tällaisia paikkakuntia ovat Uusi-kaupunki, Loimaa, Laitila ja Kemio. Merkkilliseltä tuntuu myös hyvänä lintupaikkana tunnetun Mietoisten seudun lintumiestyhjiö. Saaristokunnissa suomenkielinen TLY voi törmätä kielirajaan, joka näkyy luonnonsuojeluliikkeessä jakautumisena Suomen luonnonsuojeluliittoon ja sen ruotsinkielisen Natur och Miljö -sisarjärjestöön.

Kaukojäsenet

TLY on onnistunut saamaan entistä enemmän jäseniä myös omien rajojensa ulkopuolelta. Nyt jäseniä on jo 62 kunnassa. Koko maan 461 kunnasta on vallattu 13,4 %. Yhdistys on saanut myös ensimmäisen ulkomaisen jäsenen Ruotsista. (Taulukko 4. ja 5. sekä Kartta 3.).

Eniten TLY:n toimialueen ulkopuolisia jäseniä on luonnollisesti naapuriyhdistyksissä, joissa on muutenkin verrattain paljon lintumiehiä. Muilla paikkakunnilla TLY:läiset ovat satunnaisia. Nämä yhdistyksen kaukojäsenet voivat olla ahkeria Jurmon-kävijöitä tai Turussa opiskelleita ensimmäisen työpaikkansa perässä syrjäseuduille siirtyneitä. He ovat kuitenkin yleisen kehityksen akanvirtaa: taloudellisen rakennemuutoksen mukana Varsinais-Suomeen tulee yhä enemmän ihmisiä kehitysalueilta töihin tai opiskelemaan.

Hallittu rakennemuutos ja TLY

Luotettavia ammattitietoja löytyi 323 henkilöltä (80,8 % kaikista jäsenistä). Koska rahastonhoitajat ovat päivittäneet ammattitietoja varsin laiskasti, seuraavia tietoja tulee pitää alustavina ja suuntaa antavina (Taulukko 6., Kuvio 7.).

Lähes kolmannes yhdistyksestä jäsenistä (27,5 %) voidaan laskea työelämän kannalta epäaktiiviseen kansanosaan. Heistä melkein kaikki ovat koululaisia ja opiskeli-

joita. —Eläkeläisten määrän luulisi kuitenkin kasvavan muun yhteiskunnan lukuihin ensi vuosituhanen alussa. Jäsenistön vanheneminen näkyy jo nyt ammattijakautumassa. Vuonna 1980 koululaisista ja opiskelijoista oli jäsenistöstä melkein puolet (47,3 %). Nyt heistäkin suurin osa on kasvanut työelämään, ja koulunpenkkiä kuluttaa enää joka neljäs ammattinsa ilmoittaneista.

Nämä TLY:n entiset koululaiset ja opiskelijat ovat valmistuneet ennen muuta palveluammatteihin, joihin luetaan myös kauppa ja liikenne. (Palveluammattaja ovat

Taulukko 4. TLY:n toimialueen ulkopuoliset jäsenet 31.12.1988.

ÅOF-medlemmarnas hemkommun utanför ÅOFs verksamhetsområde enligt den 31.12.1988.

Ort Paikkakunta	Medlemmar jäseniä
Espoo/Esbo	5
Eura	1
Forssa	3
Hanko/Hango	1
Helsinki/Helsingfors	7
Ilmajoki/Ilmola	1
Inari/Enare	1
Jyväskylä	1
Kemijärvi	1
Kerava/Kervo	2
Kirkkonummi/Kyrkslätt	4
Kiuruvesi	1
Kotka	1
Kouvola	1
Kuopio	1
Lahti/Lahtis	1
Lapinlahti	1
Merikarvia	1
Mänttä	1
Parkano	2
Pirkkala/Birkala	1
Pori/Björneborg	3
Porvoo/Borgå	1
Saarijärvi	1
Sipoo/Sibbo	1
Säkylä	1
Tampere/Tammerfors	1
Ulvila	1
Äetsä	1
Ruotsi/Sverige	1
Yhteensä/Summa	49

mm. pappi, opettaja ja toimiupseeri, mutta myös myyjä, ATK-ope-raattori ja tutkija.) Suunnilleen joka toinen jäsen työskentelee tällä yhteiskunnan "tertiaalisektorilla". He edustavat tätä paljon puhuttua "hallittua rakennemuutosta", siirtymistä maataloudesta ja teollisuudesta jälkiteolliseen palvelu- ja tietoyhteiskuntaan.

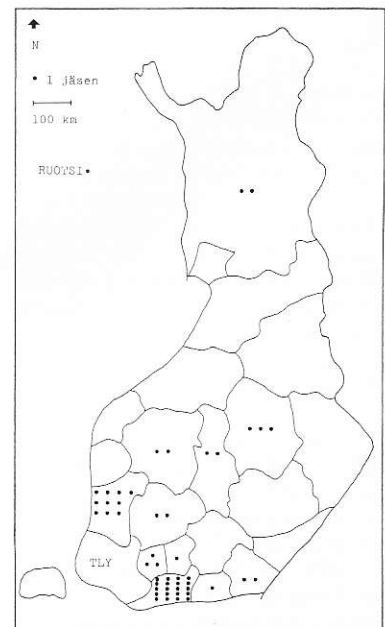
TLY on rakennemuutoksessakin muuta maata ja maakuntaa edellä. Enää vain joka seitsemäs jäsen saa elantonsa teollisuudesta, johon on luettu myös mm. sähköhuolto ja rakennustoiminta. (Teollisiin ammatteihin on luettu "duunarien" lisäksi myös esim. alalla toimivat opistoinsinöörit.) Sekä Turun ja Porin läänissä että koko valtakunnassa teollisuuden osuus on vielä sentään melkein kolmannes (30 %).

Alkutuotannossa — maa- ja metsätaloudessa sekä kalastuksessa — toimivat alkavat olla harvinaisia kaikilla tasoilla. TLY:läisistä näillä luonnollisimmilla aloilla toimii vain joka sadas.

Yhdistysläiset ovat nyt oppi-

Kartta 3. TLY:n toimialueen ulkopuoliset jäsenet lintuyhdistysalueittain 31.12.1988.

ÅOF-medlemmarna bosatta på andra lokalföreningsområden enligt den 31.12.1988.

neempia kuin koskaan ennen. Akaateeminen arvo on melkein joka neljännellä (93 jäsenellä eli 28,8 % ilmoittaneista), kun v. 1980 korkeakoulutettuja oli vain joka neljäs (62 henkeä eli 20,4 % ilmoittaneista). —Jos biogeiseksi lasketaan valmistuneiden (26 kpl) lisäksi biologianopiskelijat (17 kpl), niin alan miehiä on ainakin 43 eli noin joka kymmenes (13,3 % ilmoittaneista ja 10,8 % kaikista jäsenistä). Vuonna 1980 tätä "biologiatyyppiä" oli suunnilleen yhtä paljon (ainakin 41 henkilöä eli 13—19 % ilmoittaneista). TLY on siis yhä leimallisesti harrastajien yhdistys.

TLY näyttää keskiluokkaistuvan muun maan tahdissa — tai sitä jopa askelen edellä. Kehitykseen kuuluu myös, että elintason kohotessa ja tuloerojen tasaantuessa ammatti ei enää kerro ihmisestä niin paljon kuin ennen. Yksilölliset valinnat ja erilaiset elämäntapakysymykset nousevat entistä tärkeämmiksi. Uusimpien mielipidetiedustelujen mukaan uusi keskiluokka on aatteellisesti hyvin luon-

nonsuojeluhenkinen: "jupit" ovatkin "vihreitä"! Lintumiesyhdistyksillä on nyt historiallinen tilaisuus vetää ensimmäistä kertaa suuria ja asiasta kiinnostuneita työkäisten joukkoja toimintaan mukaan.

Kaksikielinen yhdistys

Äidinkieli on määritetty nimen ja osoitteen vertailulla. Ruotsinkielisiä jäseniä on tämän mukaan vähintään 11 kpl (2,75 %). Tämä on ehdoton minimi. Luultavasti ruotsinkielisiä on jonkin verran enemmän, koska kaksikielisimmät jäsenet ovat ehkä ilmoittaneet tietonsa jäsenluettelon pitäjää sääliä suomeksi.

TLY:n lehdessä ja kokouksissa on käytetty enimmäkseen enemmistön kieltä, koska yhdistyksen ruotsinkieliset aktiivit ovat osanneet suomea paremmin kuin suomenkieliset ruotsia. Minkäänlaisesta aitosuomalaisesta sortopolitiikasta ei siis ole ollut kyse, vaan käytännön ratkaisuista. Yhdistys on mm. kokeillut ruotsinkielistä lintu-

kerhoa, joka kuitenkin kaatui venvähyyteen. Erillisen ruotsinkielisen lintuyhdistyksen perustamiselle ei näytä olevan tarvetta eikä kysyntää.

Hallitus yhdistyksen edustajana

Lopuksi voidaan tarkastella miten valta on jakautunut TLY:ssä. Miten hallitus edustaa keski-ikäisiä?

Hallitus on miesvaltainen, mutta kylmän aritmeettisesti laskien naisten osuus ei riittäisi siihen ainoankaan edustajaan, joka heillä on.

Rauno Laineen tekemän laskelman mukaan nykyisen hallituksen keski-ikä on 24,4 vuotta. TLY:n hallituksista nykyinen hallitus on keski-ikältään seitsemänneksi vanhin. Kaikkien 24 hallituksen keski-ikä on 23,6 vuotta. Vanhin oli vuoden 1969 hallitus (27,0 vuotta) ja nuorimmat hallitukset löytyvät vuosilta 1975 (21,3 vuotta) ja 1987 (21,6 vuotta).

Kaikkien nykyisten hallituksen jäsenten osoite on Turku.

TLY on perinteisesti opiskelijoiden vallassa, hallituksessa on vain kaksi työelämässä olevaa.

Valta yhdistyksessä on siis nuorten turkulaisopiskelijoiden käsissä. Toisaalta on todettava, että vähemmistöistämme naiset ja ruotsinkieliset — ja etenkin ruotsinkieliset naiset — eivät voi valittaa tullessaan sorreituiksi hallituspaikkoja jaettaessa.

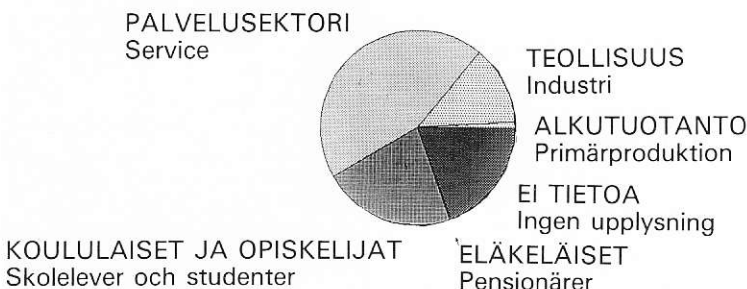
Taulukko 6. TLY:n jäsenet ammattialoitain 31.12.1988.

Yrkesbransch Ammattiala	Medlemmar jäseniä	%	% av anmälda % ilmoitt.
Alkutuotanto/Primär produktion	4	1,0	1,2
Teollisuus/Industri	53	13,3	16,4
Palvelusektori/Service	177	44,3	54,8
Koululaiset ja opiskelijat/Studerande	88	22,0	27,2
Eläkeläiset/Pensionärer	1	0,3	0,3
Ei tietoa/Ingen upplysning	77	19,3	
Yhteensä/Summa	400	100,2	99,9

ÅOF-medlemmarnas yrkesbranscher enligt den 31.12.1988.

Kuvio 7. TLY:n jäsenet ammattialoitain 31.12.1988.

ÅOF-medlemmarnas yrkesbranscher enligt den 31.12.1988.

Lopuksi

TLY jatkaa jäsenistön tutkimista seuraavaksi suurella jäsenkyselyllä. Koska jäsenkyselyjä on tehty kahden olympiadin välein, tehdään seuraava mielipidetiedustelu vuonna 1992.

Toisaalta ajan kuluessa kasvaa myös tarve laajempiin ajallisiin selvityksiin. Tällainen lintumieshistoriallinen itsevaarinotto on kuitenkin vielä jäänyt lähinnä vuosijuhlaesitelmiin ja lyhyisiin yhdistyshistoriikkeihin.

Ennen kuin mitään vakavempaa suomalaisen lintu- ja luonnonharrastuksen nousun historiaa voidaan kirjoittaa, pitäisi lintumiesten kiireesti ryhtyä muistelemaan, keskustelemaan ja vaikka väittelemäänkin siitä, miten kaikki oikein alkoikaan. Vielä on muistikuvia ja muistajia, vielä on näkijöitä ja tekijöitäkin. Mutta vielä on vinteilä arvokkaita pöytäkirjoja ja kortistoja, kokonaisia yhdistysarkistoja kokoamatta ja järjestämättä. Ne ovat yhtä uhanalaisia menneen todistajia kuin me ihmisetkin. Lintumieshistorian tallentaminen olisi aloitettava juuri nyt, ja mielestäni LYL:n on tässäkin paikallisyhdistyksiään mahdollisuuksien mukaan autettava. Muuten voi kovin moni jännittävä kysymys jäädä ikuisesti vastausta vaille.

Kirjoittajien työnjako ja kiitokset

Kirjoittajat syöttivät yhdessä jäsenkortiston ATK:lle. Sen jälkeen Simo Veistola teki tarvittavat tietokoneajot ja kuvat. Tapani Veistola kirjoitti lopuksi tekstin ja piirsi kartat.

Rauno Laine (TLY:n arkisto) ja Veijo Peltola (Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry.) antoivat muuten vaikeasti saatavia tilastotietoja. Jyrki Normaja kommentoi jutun luonnoksia ja Annika Forssten käänsi tiivistelmän ruotsiksi. Kiitos myös kaikille tunnollisille jäsenille ja jäsenkortiston pitäjille, joiden ansiosta yhdistyksen jäsenluettelon tietojen voi katsoa täyttävän yhdistyslain vaatimukset!

Kirjallisuus

- Karhu, H., V. Peltola & R. Pönni 1977: Tätä mieltä — ornitologi 1976. —Ukuli n:o 11: 3—37.
- Karlin, A. & C. Nyman 1987: Lintuharrastus kuluttaa aikaa ja rahaa. —Lintumies 22(6): 268—269.
- Laine, R. 1986a: Katsaus Lintutieteellinen Yhdistys ry:n historiaan. —Ukuli 17(1): 4—39.
- Laine, R. 1986b: TLY:n jäsenkyselyraportin 1984 I osa. —Ukuli 17(2): 79—90.
- Mitä missä milloin 1989. Toim. Allan Titta ja Soila Kirkkala. Helsinki.
- Toukola, J. 1981: TLY:n syvät rivit. —Ukuli 12(1): 32—37.

Sammanfattning

Analysen av medlemsstrukturen för Åbo Ornitologiska Förening grundar sig på medlemsregistret enligt 31.12.88. Utvecklingen undersöktes genom att jämföra resultatet med det från undersökningen som gjordes 31.12.80.

Av ÅOF:s 400 medlemmar var den 31.12.88 372 årsmedlemmar, 20 familjemedlemmar, 5 hedersmedlemmar och 3 städiga medlemmar. Efter att först ha stigit har medlemsantalet åter sjunkit till medelnivån för de sista tio åren (401,9), vilket är förvånande då naturskydd blivit populärt.

Det fanns 33 kvinnliga medlemmar (8,3 %); deras andel har inte förändrats. Majoriteten av de kvinnliga medlemmarna var egentliga medlemmar, endast 36,4 % var familjemedlemmar.

Medelåldern var 33,4 år och den har stigit snabbare än väntat. Kvinnorna var i medeltal äldre än männen (kvinnor 35,5 och män 33,2).

223 medlemmar (55,8 %) bodde i Åbo, 352 (87,8 %) på ÅOF:s verksamhetsområde och en i Sverige (0,3 %). Centreringen i Åbo har minskat något.

323 (80,8 %) medlemmar har uppgett sitt yrke. Fördelningen var följande: Jord-, skogsbruk och fiske 1,2 %, industri 16,4 % och service 54,8 %. 27,2 % var skolelever eller studerande och 0,3 % var pensionärer.

Det fanns åtminstone 11 svenskspråkiga medlemmar (2,8 %).

I styrelsen är unga Åbostuderande och svenskspråkiga kvinnor överrepresenterade.

Tietosuoja ja henkilörekisterilaki

Uusi henkilörekisterilaki määrää mm. henkilörekisteriin tallennettavista tiedoista, niiden tarkistamisesta ja myymisestä.

Henkilörekisterilaki mm. kieltää arkaluonteisten tietojen tallentamisen: ”Henkilörekisteriin merkittäviksi ei saa kerätä eikä rekisteriin tallentaa arkaluonteisia tietoja.

Arkaluonteisina tietoina pidetään henkilötietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan:

- 1) rotua tai entistä alkuperää;
- 2) henkilön yhteiskunnallista, poliittista tai uskonnollista vakaumusta;
- 3) rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta;
- 4) henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia;
- 5) henkilön seksuaalista käyttäytymistä;
- 6) henkilön saamia sosiaalipalveluja, toimeentulotukea, sosiaalivastuksia ja niihin liittyviä sosiaalihuollon palveluja.

Jäsenellä on kerran vuodessa oikeus tarkastaa omat tietonsa ja vaatia niissä olevat virheet korjattavaksi. Tämä on kaikkien edun mukaista. Erityisesti vanhentuneista osoitteista on riesaa niin yhdistykselle, jäsenelle kuin yhteiskunnalle: TLY tuhlaa rahojaan ja rasittaa postia lähetyksillä, jotka eivät löydä jäsenen luo.

Jäsenellä on oikeus kieltää osoitteensa myynti suoramainontaan, mielipidetiedusteluihin yms. kaupallisiin tarkoituksiin ilmoittamalla siitä yhdistykselle. Kun asiasta ilmoitettiin jäsentiedotteessa 9/86, tuli tällaisia kieltoja 3 kpl.

Kaikissa TLY:n jäsenluetteloon liittyvissä asioissa voi kääntyä jäsensihteerin puoleen: Simo Veistola, Itäinen Pitkäkatu 18 D 73, 20520 Turku (puh. kotiin 921-330 224).

Talvipinnarallin tulokset

Yhdistyksemme kolmas talviralli järjestettiin lauantaina 3.12.1988. Ralli alkoi kahdeksalta aamulla ja kesti iltapäivään neljään asti. Tänä aikana sai kiertää TLY:n aluetta niin paljon kuin vain ehti ja etsiä niin monta lintulajia kuin vain mahdollista.

Ensi vuonna ralliin on tulossa muutoksia, aikaa annettaneen huomattavasti enemmän, jotta pöllötkin ehtisi hakea. Mutta siitä enemmän ensi syksynä.

Kuten muistettaneen ensimmäinen ralli v. 1986 käytiin lähes hirmumyrskyssä (voittotulos 37). Toista rallia sävytti leuto talvi (voittotulos 53). Tänä vuonna sää oli kohdalainen, ilmassa oli talven tuntua. Kuitenkaan lintuja ei ollut näkyvisä viime vuoden veroisesti.

Kilpailuun osallistui 7 joukkuetta (enemmänkin mahtuisi mukaan). Kilpailun tulokset muodostuivat seuraaviksi:

1. Tapani Numminen
Annika Forsten
Markku Lauren
Matti Eloranta
(Parainen—Turku) 46 lajia
2. Simo Veistola
Esa Lehikoinen
Kari Laine
(Turku) 43 lajia
3. Ari Kuusela
A. Nakolinn
(Kemiö—Salu) 41 lajia
4. Mika Hemmilä
Kimmo Kuusisto
Asko Suoranta
(Parainen—Turku) 40 lajia
- 5a. Jarmo Laine
Rauno Laine
Pekka Loivaranta
(Turku) 39 lajia
- 5b. Jyrki Normaja
J-P. Penttilä
Jarmo Saarnio
Tapio Lineri
(Turku—Naantali) 39 lajia
7. Esko Gustafsson
Osmo Kivivuori
(Rymättylä—Turku) 37 lajia

Havaitut lajit

Joukkueet on numeroitu sijoituksen mukaisesti.

A) Jokaisella joukkueella olevat lajit

Pulu, varis, varpunen, talitiainen, harakka, sinitiaainen, punatulkku, naakka, sinisorsa, fasaani, hippiäinen, harmaalokki, keltasirkku, viherpeippo, närhi, kyhmyjoutsen, hömötiainen, töyhtötiainen, kanadanhanhi, isokoskelo, merilokki, kalalokki, käpytikka, telkkä, naurulokki ja peippo.

Yhteensä 26 lajia.

Rauno Laine

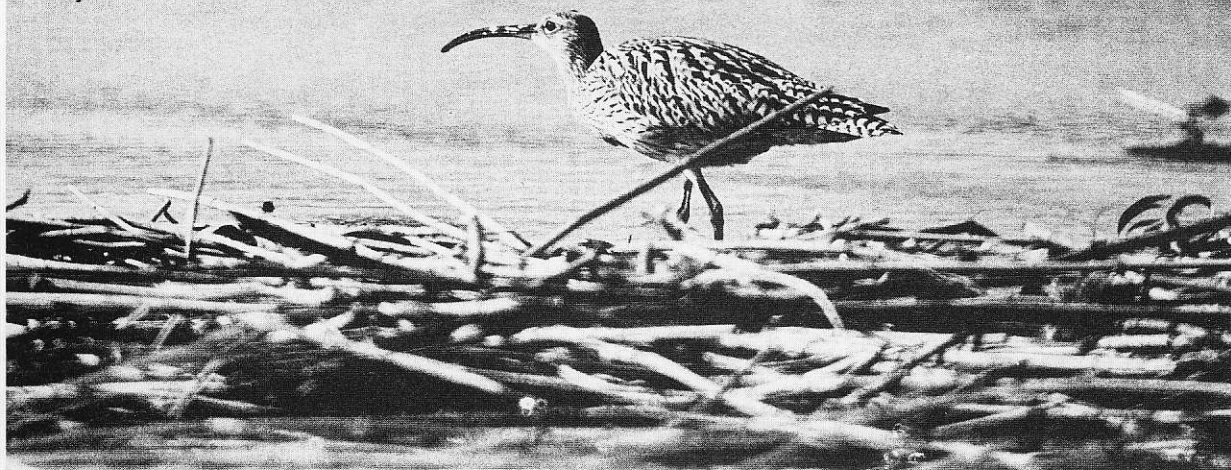
B) Ratkaisulajit

	1	2	3	4	5a	5b	7
Kuusitiainen	X	X	X	X	X		X
Urpiainen	X	X		X	X	X	X
Pilkkaasiipi	X	X	X	X	X	X	
Järripeippo			X				X
Kottarainen	X	X	X		X	X	
Turkinkyhky	X	X		X	X	X	X
Pikkuvarpunen	X	X	X		X	X	
Puukiiپیچ		X		X			
Alli	X	X		X	X	X	
Varpushaukka	X	X	X	X	X	X	X
Korppi				X			X
Kanahaukka	X	X		X	X	X	
Vihervarpunen			X	X			
Loxia sp	X				X		
Teeri	X	X		X			
Hemppo	X						
Tukkasotka		X	X	X		X	
Lapinharakka		X					X
Mustalintu	X	X					
Harmaapäätikka			X	X			
Pajusirkku			X		X		
Tikli	X		X				
Räkätti	X						X
Lehtopöllö	X		X			X	
Tilhi							X
Laulujoutsen	X	X					
Jouhisorsa			X				
Haahka	X				X		
Palokärki				X			
Tundraurpiainen	X						
Koskikara							X
Pähkinähakki		X					
Jänkäkurppa			X				
Allihaahka	X	X					
Vuorihemppo							X
Huuhkaja							X
Mustarastas	X	X			X	X	X
	46	43	41	40	39	39	37

Kiitokset mukanaolleille. Tavaan taas joulukuun ensimmäisenä lauantaina.

PS. Tätä juttua kirjoittaessani en huomannut tarkistaa, mitä alyttömyyksiä SLY:n nimistötoimikunta on taas tällä välin ehtinyt keksiä. Toivottavasti tarkoitus kuitenkin selviää.

Kuovin päiväsummat ovat 80-luvulla olleet 500–800 yks. — Pidä silmällä lajia.

Kari Eto

Muutontarkkailua takatalvessa 23.4.88

Useimmat havaintopisteet sijaitsivat vakiintuneesti meren äärellä mutta jälleen saatiin mukaan yksi sisämaapiste. Tarkkailupisteet jakoutuivat melko tasaisesti koko TLY:n eteläiselle alueelle (ks. kartta).

Sää

Lämpötila: Aamulla pakkasen puri poskipäitä joka kohteessa 2–4 asteen voimalla. Lämpötila pysytteli koko aamupäivän nollan alapuolella ja vasta iltapäivällä yllettiin niukasti plussan puolelle.

Pilvisuus: Lounais-Suomen alueella pilvisuus oli vähäistä (1–3/8) koko päivän ajan. Näkyvyys oli joka pisteessä hyvä.

Tuuli: Tuulen suunta oli kaikkialla N-NE ja nopeus ei alimmillaan (aamulla) ollut paljon alle 10 m/s, ylimmillään lähenteli myrskyä keskipäivän aikoihin.

Ennalta sovittu muutonseurantapäivä oli taas kerran sään suhteen ankea. Moni innokaskin muutontarkkailija jänisti siinä vaiheessa kun vilkaisi aamulla ulos ikkunasta — pakkanen paukkui ja kohtuullista voimakkaampi tuuli kävi pohjoisesta. Seitsemän sinnikästä lähti kaikesta huolimatta hyiseen aamuhämärään kevättä vastaanottamaan.

Jarmo Laine

Muuton kulku

Melkoisen yllättävää oli, että lintuja liikkui paikoitellen runsaastikin näin arktisessa säässä. Samat lajit kuin viime kevään tarkkailupäivänä muuttivat myös nyt. Lokkeja, petoja, kuoveja ja rastaita nähtiin saman verran kuin viime vuonna, peippoja jopa enemmän.

Valtaosa lокkien "muutosta" on siirtymistä aamulla pelloille ruokailemaan ja illalla takaisin merelle yöpymään. Erityisesti naurulokit harrastavat tätä edestakaista liikehdintää, mutta mukana kulkee myös jonkin verran muita lокkilaajeja.

Kuovien muutto oli kohtalaista. Lähes joka pisteessä nähtiin useita parvia matkalla pohjoiseen. Mietoistenlahdelle laskeutui muutamaksi tunniksi lähes kahdensadan yksilön suurparvi lepäilemään.

Petoja oli tasaisen niukasti liikkeellä koko alueella. Mukavimmat olivat Kustavin kolme merikotkaa ja tuulihaukat kolmessa eri pisteessä.

Kunnollista rastaiden muuttoa nähtiin vain Särkisalon Niksaaresa. Muutto huipentui klo 9:n ja 12:n välille, jolloin noin 600 lintua ohitti tarkkailupisteen lähes sadassa parvessa. Muutto oli siis kohtalaisen runsasta ottaen huomioon, että se tapahtui matalalla ja yhdestä pisteestä saattoi havaita vain kaapealla kaistaleella tapahtuneen liikehännän.

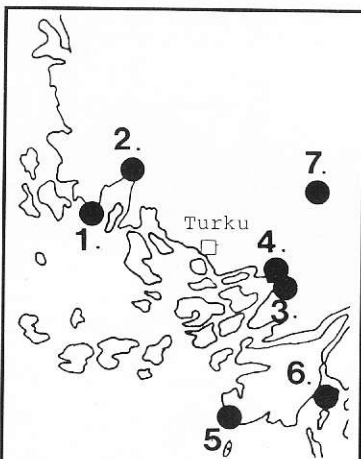
Mietoistenlahdella päähuomion vei peippolintujen muutto. Kahden ensimmäisen aamutunnin aikana pohjoiseen matkasi yli 2000 peippoa, parvet olivat keskimäärin 30–40 yksilön suuruisia. Myös peippojen muutto tapahtui matalalla, vain muutaman metrin korkeudella. Lähes kaikki peipot havaittiin lahden itäreunalla niiden ylittäessä muutaman sadan metrin levyistä peltoaukeaa.

Markku Harmasen huomio tultuaan iltapäivällä alas Söderlångvikin kalliolta ja havaittuaan pikkulintujen liikehtivän puolelta päivän aivan puiden latvojen tasalla ja matalalla peltojen yllä muuttolenossa pohjoiseen: "Jos aamupäivän muutto on tapahtunut näin alhaalla, niin kalliolta sitä ei olisi havainnut", osoittaa myös, että lintuja todella oli liikkeellä mutta niiden havainnoiminen hyvin vaikeata.

Syy miksi pikkulintuja muutti näinkin runsaasti ja vieläpä aivan oikeaan linsuuntaan saattoi piillä siinä, että jo pitempään oli vallinnut muuttoa pidätelty kylmä pohjoinen ilmavirtaus. Rastaille ja peipoille alkoi tulla kiire; pesimäpaikoille piti päästä oli sää minkälainen tahansa.

Erikoisuuksia

Tällä kertaa nähtiin kovin niukasti pikkuharvinaisuuksia. Ainoa maininnan arvoinen on Paimionlahden paikallinen mustapyrstökuiiri.

HAVAINTOPISTEET:

OBSERVERINGSSTÄLLEN:

1. Kustavi, Laupunen
Asko Suoranta
klo 5.20–15.00
2. Mietoinen, Mietoistenlahti
Jarmo Laine
klo 6.00–13.00
3. Paimio, Paimionlahti (itäpuoli)
Annika Forsten
klo 6.00–12.00
4. Paimio, Paimionlahti (länsip.)
Kalle Rainio
klo 7.00–16.00
5. Dragsfjärd, Söderlångvik
Markku Harmanen
klo 5.30–12.00
6. Särkisalo, Niksaari
Pekka Loivaranta
klo 6.00–13.30
7. Tarvasjoki
Paavo Lempa
klo 6.05–14.50

Muutto Helsingin seudulla

Myös Tringan alueella seurattiin muuttoa 23.4. useassa pisteessä. Ankea sää karsi Tringan stajareita ehkä vielä rajummin kuin TLY:n. Viime vuoden 21 miehitetystä pisteestä oli nyt käytössä ainoastaan 11.

Muutto kulki jokseenkin saman kaavan mukaan kuin TLY:n alueella. Joutsenia, hanhia, kurkia ja petoja nähtiin hyvin pieniä määriä. Pikkurastaista liikkui muutaman sadan yksilön voimalla parissa pisteessä. Peippolintuja laskettiin vain yhdessä pisteessä yli sata, niitä oli siis TLY:n alueella selvästi enemmän liikkeellä.

Toisin kuin Turun seudulla nähtiin Tringan alueella useita pikkumukavia lajeja: Tenholassa lenteli harmaahaikara, haarahaukka nähtiin Rönnskärillä ja Tenholassa, Vantaalla havaittiin ohimuuttava kirjosiipikäpylintu ja Tenholasta löytyi paikallinen sepelrastas.

Lopuksi

Tiheämmällä ja hyvin sijoitetulla havainnointiverkostolla olisi tämän päivän mielenkiintoisesta muutosta saatu huomattavasti parempi kuva. Nyt päästiin lähinnä sattumalta kiinni matalalla kulkevaan runsaaseen pikkulintumuuttoon, huonolla tuurilla olisi päivän muutosta saatu aivan virheellinen käsitys. Tulevalle yhteismuuttohavainnointipäivälle saadaan toivotavasti paljon runsaampi osanotto, jotta sattumalle ei jää sijaa tarkasteltaessa päivän tapahtumia. Yhteenvedon tekeminenkin tulisi mielekkääksi jos aineistoa olisi käytettävissä enemmän.

Kiitokset kaikille karskeille stajareille, jotka palauttivat havainnot. Erityiskiitoksen ansaitsee Martin Helin, joka toimitti käyttööni Helsingin seudun havainnot.

Sammanfattning

Samobserveringen i vinterstormen

Vädret gynnade inte samobserveringen den 23.4.1988. Tack vare den hårda nordanvinden och 2–3 graders vinter var bara sju observeringsställen bemannade (se kartan).

Trots vädret noterades på två ställen ett ganska livligt tättingssträck, vilket skedde nära markytan och var svårt att observera. I Mietois flyttade 2400 bofinkar och i Finby nära 700 trastar. Spoverna flyttade i måttlig mängd, 515.

Rariteter påträffades inte men med glädje kan noteras tre tornfalkar. Arten har under det senaste decenniet blivit utrotningshotad i landskapet. Alla observationer är sammanställda i tabellen.

Muutontarkkailupäivän 23.4.88 lajikohtaiset lintusummat havaintopaikoittain.
Fågelsummor av olika arter på alla observeringställen i samobserveringen den 23.4.88.

	1. Kus	2. Mie	3. Pai 1	4. Pai 2	5. Kem	6. Sär	7. Tar	Yht.
Gav arc	—	—	—	—	2	1	—	3
Cyg cyg	—	—	4	4	—	—	—	8
Ans ans	2	—	—	—	—	—	—	2
Ans fab	—	41	—	—	—	—	—	41
Ans sp	2	—	—	—	14	—	—	16
Mer mer	17	—	23	—	—	—	—	40
Mer alb	—	—	—	—	—	1	—	1
But but	4	—	—	3	—	2	1	10
But lag	4	5	2	4	—	—	1	16
But sp	2	3	—	1	—	—	5	11
Acc gen	1	—	—	1	—	—	—	2
Acc nis	3	3	1	6	2	—	—	15
Hal alb	3	—	—	—	—	—	—	3
Cir cya	—	1	1	2	—	1	1	6
Cir aer	1	—	2	—	—	—	—	3
Fal col	2	1	—	1	1	—	—	5
Fal tin	1	1	—	—	—	—	1	3
Fal sp	—	—	—	1	—	—	1	2
Peto sp	3	—	—	1	—	—	—	4
Gru gru	—	11	—	8	—	6	33	58
Van van	1	—	24	40	—	1	42	108
Num arg	45	243	64	127	32	—	4	515
Tri och	—	2	1	—	—	—	—	3
Tri tot	—	—	1	—	—	—	—	1
Lar mar	5	—	1	—	5	—	—	11
Lar fus	13	—	—	—	6	—	—	19
Lar arg	66	—	3	5	223	—	96	393
Lar can	39	—	1	—	28	—	22	90
Lar rid	1363	945	291	—	16	—	—	2615
Lar sp	81	—	10	—	86	—	—	177
Col pal	28	278	23	29	31	44	14	447
Col oen	3	1	3	—	—	1	—	8
Col sp	2	—	10	—	2	—	—	14
Ala arv	2	—	1	—	1	2	1	7
Ant tri	—	—	—	—	2	—	—	2
Ant pra	12	7	—	40	6	12	—	77
Mot alb	2	25	1	1	5	—	—	34
Stu vul	9	28	8	—	4	—	33	82
Cor mon	16	—	—	—	—	—	—	16
Cor nix	7	—	—	—	—	—	—	7
Cor fru	3	3	—	—	—	—	—	6
Pru mod	—	—	—	1	—	—	—	1
Tur pil	6	9	—	5	6	16	4	46
Tur mer	—	—	—	—	—	—	1	1
Tur vis	—	1	—	1	—	—	—	2
Tur phi	3	8	—	2	3	3	—	19
Tur ili	13	1	—	1	6	329	6	356
Tur sp	52	—	—	25	11	348	21	457
Car chl	5	—	—	—	—	—	—	5
Car spi	24	—	—	10	5	20	23	82
Car can	—	6	—	8	—	—	—	14
Fri coe	51	18	—	—	26	36	149	280
Fri mon	4	86	—	—	1	—	30	121
Fri sp	9	2320	—	22	—	—	—	2351
Lox sp	5	2	—	—	—	—	—	7
Emb cit	3	—	—	—	—	—	—	3
Cal lap	—	4	—	—	1	—	—	5
PL	53	—	7	—	—	31	113	204
Yht.	1970	4053	482	349	525	854	602	8835

Asko Suoranta

Järvilintututkimus on jatkunut nyt kymmenkunta vuotta. Jotta aineisto olisi ajallisesti edes jossain määrin vertailukelpoista, on päätetty ottaa mukaan vain 80-luvun laskelmat. Vuosien väliset vaihtelut linnustossa ovat tietenkin jo sinänsä suuria. Viime vuosikymmenen lopusta jää siis joitakin laskentatuloja käyttämättä. Toivottavasti nämä voidaan tänä viimeisenä keväänä korvata uusilla laskennoilla.

Salon alueelta on takseerauksia vain kouralliselta järviä, joten alueen kunnat on valitettavasti pakko jättää pois tästä aineistosta. Toivottavasti joku innostuu kokoamaan myöhemmin Salon seudulta vastaavaa aineistoa...

Tällä vuosikymmenellä on tutkittu 325 järveä, mikä on noin 55 % järvien kokonaismäärästä. Osa "järivistä" on toki hyvinkin pieniä lampia tai entisiä (=kuivattuja). Joitakin on poistettu listoilta uusimpien karttojen osoittaessa ne pelloiksi. Oheisessa kartassa on tutkittujen kohteiden osuus kunnittain. Tummat sektorit eivät ole tietenkään täysin vertailukelpoisia, jossain kunnassahan 50 % voi tarkoittaa, että yksi järvi on tutkimatta jne.

Eniten tutkimattomia kohteita on seuraavissa kunnissa:

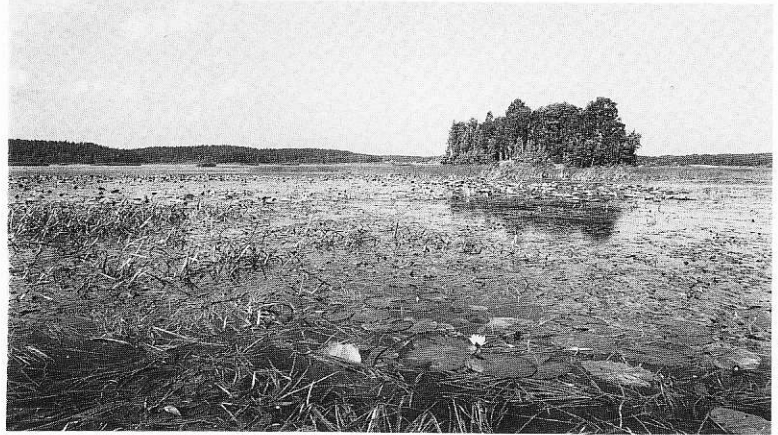
Uusikaupunki	38
Dragsfjärd	30
Nauvo	26
Laitila	22
Korppoo	14
Kalanti	13
Kemiö	13
Rymättylä	13
Parainen	12
Pyhäranta	10

Toivottavaa onkin, että päähuomio kiinnittyisi juuri näihin kuntiin ja yleensäkin ottaen suurimpiin, todellisiin järviin.

Järvilintututkimus loppusuoralla

Järvilintututkimus aloitettiin v. 1981 jatkona 1970-luvulla tehdyille lintuvesi-inventoinneille. Tavoite on kaikkien maakunnan järvien inventointi.

Jotta tämä laaja aineisto voitaisiin julkaista, on nyt paikattava pahimmat puutteet. Tässä Sinulle toisenlainen retki-idea: Soita Askolle ja varaa oma järvesi!

Seppo Säilylä

Järvilintututkimuksen tämänhetkinen tilanne. Tumma sektori kuvaa 80-luvulla tutkittujen järvien osuutta kaikista kunnan järvistä. (Lokalahti on erotettu muusta Uudestakaupungista). Salon alue puuttuu kartasta koska vain parhaat järvet, kuten kuvan Omenajärvi, on tutkittu.

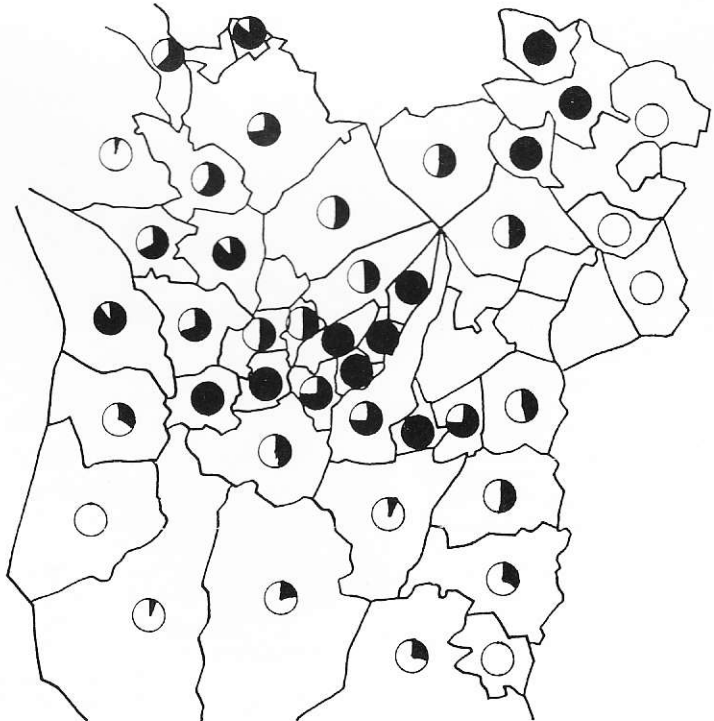
Laskennat tapahtuvat siten, että toukokuun alkupuolella tehdään ensimmäinen laskenta ja toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa toinen laskenta. Joillakin karuhkoilla järvillä riittää yksikin laskenta (mieluiten n.15–25. toukokuuta). Tarkoitus on laskea niin vesilinnut kuin muutkin tyypilliset rantojen linnut. Älä siis unohda esim. kerttusia tai västäräkkejä.

Toivottavasti mahdollisimman moni voi ja haluaa osallistua tutkimukseen tänä keväänä. Yhdenkin järven takseeraus tuo aineistoon arvokkaan lisän! Lisätietoja tutkimuskohteista ja -menetelmistä saat ottamalla yhteyttä:

Asko Suoranta
Koukkarinkatu 4 C 20610 Turku
p. 921-446 619

tai

Esko Gustafsson
Kerttulinkatu 12 A 5 20500 Turku
p. 921-328 123

Raportti vuoden 1987 k

Tapani Numminen

Lyhenteet

Kunnat: Alastaro (Ala), Askainen (Ask), Aura (Aur), Dragsfjärd (Dra), Halikko (Hal), Houtskari (Hou), Iniö (Ini), Kaarina (Kaa), Kalanti (Kal), Karinainen (Kar), Kemiö (Kem), Kiikala (Kii), Kisko (Kis), Kodisjoki (Kod), Korppoo (Kor), Koski Tl. (Kos), Kustavi (Kus), Kuusjoki (Kuu), Laitila (Lai), Lemu (Lem), Lieto (Lie), Loimaan kaupunki (Loi), Loimaan kunta (Loi mlk), Marttila (Mar), Masku (Mas), Mellilä (Mel), Merimasku (Mer), Mietoinen (Mie), Muurla (Muu), Mynämäki (Myn), Naantali (Naa), Nauvo (Nau), Nousiainen (Nou), Oripää (Ori), Paimio (Pai), Parainen (Par), Perniö (Pern), Pertteli (Pert), Piikkiö (Pii), Pyhäranta (Pyh), Pöytyä (Pöy), Raisio (Rai), Rusko (Rus), Rymättylä (Rym), Salo (Sal), Sauvo (Sau), Suomensjärvi (Suo), Särkisalo (Sär), Taivassalo (Tai), Tarvasjoki (Tar), Turku (Tur), Uusikaupunki (Uus), Vahto (Vah), Vampula (Vam), Vehmaa (Veh), Velkua (Vel), Västernfjärd (Väs), Yläne (Ylä).

Havainnot: pull=untuvapoikanen, juv=nuori, subad=esiakuinen, ad=vanha, 1kv=ensimmäisellä kalenterivuodellaan oleva (31.12. asti, 1.1. jo 2 kv jne.), 1k=koiras, 1n=naaras 1np=naaraspuukainen, 1kn=pari, (vrt. 1k1n=yksi koiras yksi naaras), jp=juhlapuukainen, vp=vaihtopuukainen, kp=kesäpuukainen, pp=peruspukainen, tp=talvipuukainen, v=vaalea värimuoto, t=tumma värimuoto, vm=välimuotoinen, ä=äänitelevä (ei nähty, nähty äänitelevä=1), Ä=laulava (ei välttämättä nähty), r=rengastettu tai pyydystetty, N=pohjoiseen (NW=luoteseen jne.), m=muuttava, p=paikallinen, yöm=yömuuttoyksikkö (äänikerta, ei yksilömäärä), a=parvi (a5=viiden parvi, 5a=viisi parvea), n100=noin sata, I=tammikuussa (jne).

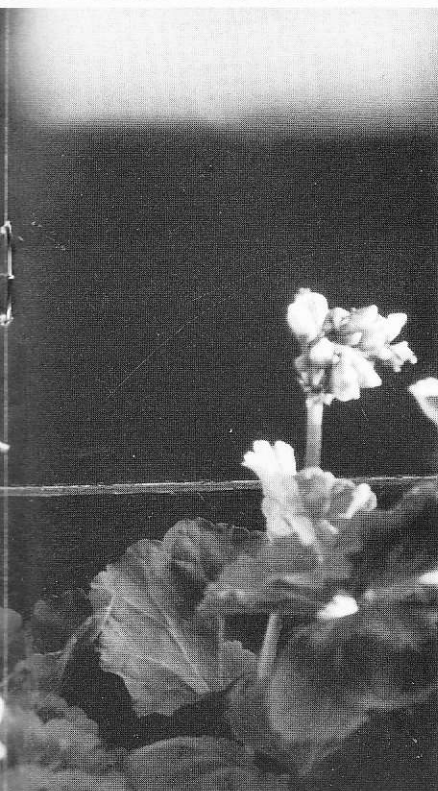

Lintuvuotena vuosi 1987 ei Varsinais-Suomessa yllä edellisen tasolle. Hyväksytyjä RK-ilmoituksia kertyi 26, kun niitä vuotta aiemmin oli 32. Valopilkkujakin löytyy. Toimintakauden aikana RK hyväksyi maakunnalle kaksi uutta lajia: arokiurun ja niittysirkun. Varsinais-Suomessa tavattujen lintujen lajimäärä kohosi nyt 326:een.

Uusina "rotuina" alueelle todettiin sepelhanhen *hrota*-tyyppi sekä keltavästäräkin *feldegg*-tyyppi (1985). Huomionarvoista oli myös partatiaisien ensipesintä Suomessa. Riuttatiira tavattiin toisen sekä sinipyrstö ja kääpiökerttu kolmannen kerran TLY:n alueella.

ARK:n seitsemäs toimintavuosi oli paljolti edellisten kaltainen. Valtakunnalliselle RK:lle annettiin lausunto 50 ilmoituksesta (v. 1987 37 kpl) ja ARK:n alaisia havaintoja käsiteltiin 92 (v. 1987 vain 29). Viimeksimainittujen hylkäysprosentti oli 8,7 %.

Havainnot puntaroitiin kolmessa kokouksessa, joiden yhteiseksi kestoajaksi muodostui 7 h 15 min. Kuluneen kauden aikana ei tarkistettavien lajien luetteloon eikä ARK:n kokoonpanoon tullut muutoksia (ks. Numminen 1987).

Käpiökerttu ihastutti valtaosaan maan bongareista, mutta vihastutti Halisten asukkaat. Söpu kuitenkin löytyi. Största delen av landets bongare besökte Hallis småhusområde för att se Sylvia nana. Invånarna blev arga men konflikten kunde lösas.

Tapani Numminen

RK:n hyväksymät havainnot vuodelta 1987

Lajinimen jäljessä sulkeissa on nyt kolme tapaamiskertoja osoittavaa lukua. Ensimmäinen ilmoittaa hyväksytyjen havaintojen (ei siis yksilöiden) lukumäärän vuoden 1986 loppuun asti Varsinais-Suomessa. Toinen luku ilmoittaa Varsinais-Suomen alueella ja kolmas koko Suomen alueella tehtyjen havaintojen lukumäärän v. 1987. Näin on pyritty selvittämään TLY:n havaintojen osuutta koko maan havainnoista.

SEPELHANHI

Branta bernicla (0,1:4)
30.5. Salo Halikonlahti 1 E/SW (Juha Honkala, Kimmo Absetz).
Valkeavatsaisen "hrota-tyypin" ensihavainto Varsinais-Suomesta; Suomessa todettu jo parikymmentä kertaa.

PUNAPÄÄNARSKU

Netta rufina (4,1:1)
15.—19.10. Uus Liesluoto 1 jp k (Esa Lehtikoinen, Osmo Kivivuori, Ari Linna). Suomen ainokainen v. 1987. Varsinais-Suomessa aiemmin tavattu: Nauvo 1969 1k, Kustavi 1973 1kn, Korppoo 1984 1k sekä Kemiö 1986 1np.

NIITYSUOHAUKKA

Circus pygarcus (19,1:23)
1.5. Lai Valkojärvi 1 ad k (Jarmo Laine). Edellinen niitysuohaukka tavattiin 6.6.1984 Kaa Kuusistossa. Laji oli yllättävän harvinainen Varsinais-Suomessa, vaikka valtakunnassa oli ennätysmäinen esiintyminen.

AVOSETTI

Recurvirostra avosetta (21,2:5)
1.5. Lie Hihnala 2 (Paavo Lempa, Keijo Wahlroos ym.).
27.6. Kor Jurmo 1 (Vesa Multala). Liedon linnut seisovat Paimionjoen jäällä. Esiintyminen oli muuten hyvin tavanomainen.

MUSTAJALKATYLLI

Charadrius alexandrinus (3,1:1)
28.5.—2.6. Kor Jurmo 1n r (Rurik Baarman, Ismo Lahtonen, Esko Tarponen). Suomessa vuoden ainoa. TLY:n aikaisemmat havainnot: Korppoo 1971 sekä Mietoinen 1980 ja 1981.

LAMPIVIKLO

Tringa stagnatilis (15,1:14)
25.5. Salo Halikonlahti 1 (Tapani Numminen, Annika Forsten).

RIUTTATIIRA

Sterna sandvicensis (1,1:4)
15.7. Kor Jurmo 1 jp (Mikko Heiskanen, Arno Lipsanen).
Vasta toinen havainto TLY:n alueelta tästä levittäytyvästä lajista. Ensimmäinen havainto myös Jurmosta: 28.6.1983 kaksi lintua.

JÄÄKYHKY Alle alle (?;1:2)

30.11. Kus Kaurissalo 1 kuolleena kalaverkosta (Jarmo Nieminen, ilmoitti Tapani Numminen).
Ensimmäinen havainto 1980-luvulta. Edelliset kolme havaintoa ovat vuodelta 1977.

ISOKIRVINEN

Anthus novaeseelandiae (?;4:24)
11.9. Pyh Rihtniemi 1 1kv (Pekka Alho, Jarmo Komi, Tom Lindbom).
12.9. Uus Kammela 1 (Hannu Klemola, Pekka Alho, Jarmo Komi ym.).
20.9. Hou Björkö (Jari Helstola, Tom Lindbom).
29.9. Kor Jurmo 2 (Jukka Grönlund, Pasi Laaksonen).
Havaintoihin sisältyy mongoliankirvisen mahdollisuus.

SITRUUNAVÄSTÄRÄKKI

Motacilla citreola (5,2:6)
21.5. Kor Utö 1k (Pekka Komi).
26.5. Salo Halikonlahti 1k (Pekka Komi). Edellinen havainto Korppoon Utöstä 2.6.1985, jolloin 1n.

SINIPYRSTÖ Tarsiger cyanurus (2,1:3)

25.5. Kor Jurmo 1np r (Rurik Baarman, Rolf Karlson, Ismo Lahtonen).
Tavattu aiemmin kahdesti: Kustavi 31.5.1966 sekä Uusikaupunki 18.5.1973.

RUSORINTAKERTTU

Sylvia cantillans (3,1:1)
3.6. Kor Jurmo 1k (Raimo Hyvönen, Ahti Vapaavuori, Osmo Kivivuori).
Aikaisemmin laji on tavattu kolmasti: Korppoo 1968, Kustavi 1971 sekä Dragsfjärd 1977.

KÄÄPIÖKERTTU Sylvia nana (2,1:1)

30.10.—3.11. Tur Halinen 1r (Vesa Multala, Tapani Numminen).
Linnulta todettiin nimirodun piirteet. Aiemmat havainnot: Turku 26.10.1963 sekä Kemiö 16.10.1981. Suomen viides havainto.

KIRJOSIIPUUNILINTU

Phylloscopus inornatus (28,3:35)
16.—17.9. Kaa Kuusisto 1r (Jukka J. Nurmi, Tapani Numminen ym.).
27.9. Pyh Rihtniemi 1 (Rauli Lumio, Ari Linna, Jouko Vuokko).
3.—4.10. Pyh Kirkonkylä 1 (Jarmo Komi, Pekka Alho, Hannu Klemola ym.).
Havaintoja rengastetuista ei enää tarkasteta.

PARTATIAINEN

Panurus biarmicus (3,2:2)
21.1.—8.3. Sau Tapilanlahti 3k2n (Jouni Riihelä ym.).
23.1.—3.10. Sau Tapilanlahti 2k2n r (Tapani Numminen, Rolf Karlson).
27.4. Sau Tapilanlahti 1n 4—6 1kv (Jouni Riihelä ym.).
10.11. Salo Halikonlahti 3 (Henry Ekholm).

Sauvon havainnot, joissa on mukana Suomen ensipesintä, on tulkittu koskevan noin kymmentä yksilöä, mutta yhtä havaintoa. Ruotsin ensipesintä oli v. 1966 (Bengtson 1967); ks. myös Hario ym. 1988.

MUSTAOTSALEPINKÄINEN

Lanius minor (13,2:5)
8.—9.6. Kor Jurmo 1 (Ahti Vapaavuori, Osmo Kivivuori, Seppo Kallio).
3.—6.7. Tur Hirvensalo 1 (Jarmo Laine).

NITTYSIRKKU *Emberiza coides* (0,1:1)
20.—27.5. Kor Utö 1k (Ari Rivasto).

Havainto on Suomesta ensimmäinen ja Euroopastakin vasta toinen. Englannista tavatuksi ilmoitetusta yksilöstä löytyi viitteitä karkulaisuudesta, mutta Italian lintua (1910) voitaneen pitää "hakasuluttomana" (Wagstaffe & Williamson 1947).

Hyväksytyjä RK-havaintoja aiemmilta vuosilta

AROKIURU

Melanocorypha calandra (1,0)
23.5.1986 Dra Vänö 1 (Arto Stenroos ym.).

Suomen neljäs arokiuru varmistui linnusta otetuista valokuvista.

KELTAVÄSTÄRÄKKI

Motacilla flava (1,0)
30.5.—11.7.1985 Pai Jätevedenpuhdistamo 1r (Tapani Numminen ym.).
Linnusta todettiin feldeggin tunnuspierreet. Määrityksestä ks. Hario & Numminen 1988.

KIRJOSIIPUUNILINTU

Phylloscopus inornatus 29.9.1986 Kor Jurmo 1 (Esa Lehikoinen, Jouko Hakala).

Annika Forsstén

Rengastamalla kirjosiipi- ja hippiäsuunilinnun välttyy lomakeenteolta. Observationer om ringmärkta *Phylloscopus inornatus/proregulus* granskas inte mera.

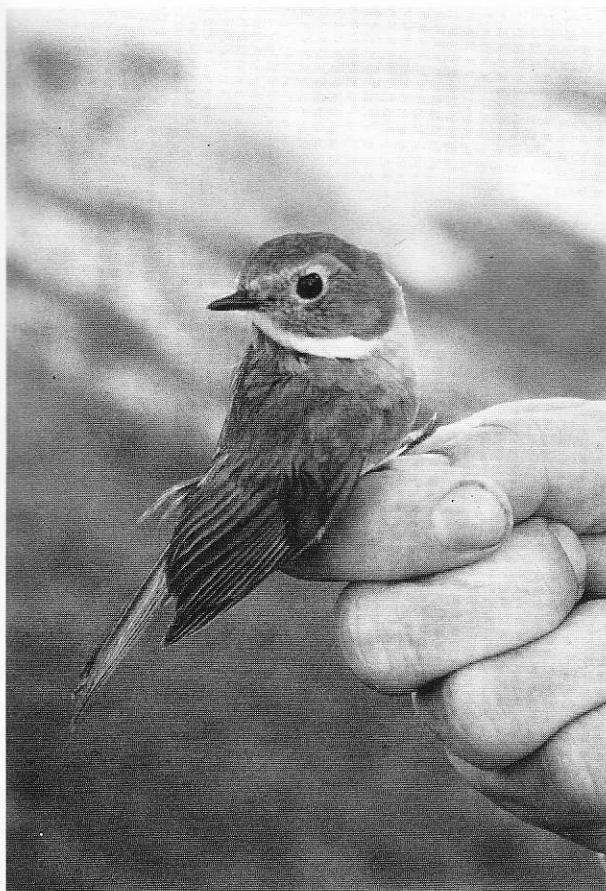
Niittysirkku lie-nee harvinaisin Suomessa tavattu lintulaji. *Emberiza coides* är kanske den sällsyntaste fågelarten någonsin påträffat i Finland.

Pekka Komi

Esko Sillanpää

Rolf Karlsson

Sepel- ja kirjosiippo risteytyvät keskenään melko usein. Korsningarna *Muscicapa albicollis* × *hypoleuca* påträffas inte så sällan.

Jurmossa rengastettu naaraspukuinen sini-pyrstö. Tarsiger cyanurus -honan ringmärktes på Jurmo fågelstation.

SEPELSIEPPO X KIRJOSIEPPO
Ficedula albicollis x *hypoleuca*
1.6.1982 Kor Jurmo 1k (Esko Sillanpää, Jyrki Matikainen, Jarmo Saarnio ym.).

ARK:n hyväksymät havainnot vuodelta 1987

PIKKU-UIKKU *Tachybatus ruficollis*
7.11. Uus Esimo 1 (Hannu Klemola, Pekka Alho, Jukka Sillanpää).

KATTOHAIKARA *Ciconia ciconia*
14.4. Pai Vista 1N (Severi Aaltonen).
5.—6.5. Pern Saarenjärvi 6 (Jukka K. Nurmi).
6.6. Pai Paimionlahti 1 (Toivo Kirkkomäki).

PIKKUJOUTSEN *Cygnus columbianus*
16.—25.4. Pern Saarenjärvi 1 2kv (Jukka K. Nurmi).
17.—27.4. Pern Saarenjärvi 1 ad (Jukka K. Nurmi)
28.4. Pern Saarenjärvi 2 ad (Hannu Klemola ym.).
31.10.—1.11. Kem Sjöfax 10 ad (Jukka K. Nurmi).
14.—22.11. Pern Saarenjärvi 1 ad (Jukka K. Nurmi).

Havainnot ovat alueellisesti keskittyneet.

TUNDRAHANHI *Anser albifrons*
22.4. Pern Saarenjärvi 1 ad (Jukka K. Nurmi, Sture Lindholm).
26.9. Hal Valtatie 1, Joensuu 2 ad (Pekka Alho, Hannu Klemola, Jarmo Komi).
25.10. Pyh Rihtniemi 3 ad (Tapani Santamaa, Anna Innola).
26.10.—1.11. Kor Utö 1 1kv (Tapani Veistola, Pasi Laaksonen, Ari Rivasto).
31.10. Pyh Liesluoto 26 ad S (Risto Saranto ym.).
31.10. Uus Valkiameri 31 (Risto Saranto ym.).
2.—30.11. Tur Ruissalo 1 1kv (Jarmo Laine).

HARMAASORSA *Anas strepera*
10.4. Tur Jalostajanranta 1k (Hannu Klemola ym.).
30.4. Salo Halikonlahti 1k (Petri Kangas ym.).
17.5. Pai Paimionlahti 1kn (Jarmo Laine).

ALLIHAAHKA *Polysticta stelleri*
23.—26.5. Kor Utö 1n (Jari Helstola ym.).

KYHMYHAAHKA *Somateria spectabilis*
23.—25.5. Kor Utö 1 ad n (Jari Helstola ym.).

HAARAHAUKKA *Milvus migrans*
7.5. Salo Halikonlahti 1 (Sture Lindholm).

MUUTTOHAUKKA *Falco peregrinus*
14.4. Tur Rauvolanlahti 1 ad (Erkki Joikinen).

MUUTTO-TUNTURIHAUKKA *Falco peregrinus/rusticolus* 12.9. Uus Kamme-la 1 (Jukka Sillanpää ym.).

HEINÄKURPPA *Gallinago media*
18.9. Mie Mynäjoen suisto 1 (Jarmo Komi, Pekka Alho, Jukka Sillanpää).
20.9. Pai Paimionlahti 1 (Mikko Ylitalo, Pekka Toola).
21.9. Pern Koski as. 2, 30.9. paikalla vielä 1 (Jukka K. Nurmi).
23.9. Pern Pohjanjärvi 1 (Jukka K. Nurmi).
8.10. Kor Jurmo 1 (Jari Helstola, Seppo Kallio, Tarmo Nurmi).

RANTAKURVI *Xenus cinereus*
24.5. Kaa Kuusisto 1 (Annika Forsten ym.).
2.6. Tai Rantalalanlahti 1 (Hannu Klemola, Tom Lindbom, Pekka Rautsala).

ISOLOKKI *Larus hyperboreus*
16.4. Kaa Kuusisto 1 2—3kv (Jukka K. Nurmi, Soili Leveelahti).
23.12. Tur Aurajoki 1 2kv (Jarmo Laine).
27.12. ja 3.1.1988 Kus, Vartsalan lossi 1

Hyväksytyjä ARK-havaintoja aiemmilta vuosilta

KATTOHAIKARA *Ciconia ciconia*
10.5.1985 Dra Kasnäs 1 SE (Jarmo Laine, Markku Harmanen, Pekka Loivaranta).

TUNDRAHANHI *Anser albifrons*
24.9.1984 Kor Utö 52 SW (Jyrki Erikäinen).

KYHMYHAAHKA
Somateria spectabilis
20.4.1986 Kor Jurmo 1 ad k (Jari Helstola, Kalevi Hiironniemi, Pekka Rautsala).

KESÄKURMITSA *Charadrius morinellus* 27.5.1986 Kor Jurmo 17 (Tom Lindroos, Jukka Grönlund, Hannu Kormano).

HEINÄKURPPA *Gallinago media*
12.9.1985 Salo Halikonlahti 1 (Jarmo

RK:n hylkäämät havainnot

PELIKAANI
Pelecanus onocrotalus/crispus?
Vuonna 1605 Tur Linna 1.

KÄÄPIÖKOTKA
Hieraaetus pennatus 25.4.1987 Väs Synderstön 1 WNW.

1—2kv (Jari Helstola, Seppo Kallio, Pasi Laaksonen).

PIKKUTIIRA *Sterna albifrons*
18.5. Pai Paimionlahti 1N (Tapani Numminen).

23.5. Sal Halikonlahti 1 (Pekka Alho, Tapani Veistola).

15.7. Kor Jurmo 1 jp (Arno Lipsanen, Mikko Heinonen).

MUSTATIIRA *Chlidonias niger*
29.8. Mie Mynälahti 1 ad pp (Jukka Sillanpää).

ETELÄNKIISLA *Uria aalge*
25.5. Kor Utö 1 (Jari Helstola).
V—VII Kor Ulkosaaristo 3—4 (Ari Rivasto).
29.7. Kor Ulkosaaristo 2 (Mauri Löppönen).

SININÄRHI *Coracias garrulus*
10.6. Pyh Nihtiö 1 (Hannu Virtanen).

VALKOSELKÄTIKKA *Dendrocopos leucotos* 20.9.—27.3. Pyh Liesluoto 1k (Jarmo Laine, Simo Veistola ym.).
5.12. Dra Ekhamn 1n (Jarmo Laine, Sture Lindholm, Pekka Loivaranta).

PIKKUSIRKKU *Emberiza pusilla*
8.—9.11. Sau Tapilanlahti 1 (Ari Rivasto).

Laine).
16.—17.9.1985 Tur Yo-Kylä 3 (Jarmo Laine).
18.—20.9.1985 Kor Jurmo 2, 19.9. kolme (Simo Veistola, Osmo Kivivuori).
28.9.1985 Väs Västax 1 (Jarmo Laine, Markku Harmanen, Pekka Loivaranta).

ISOLOKKI *Larus hyperboreus*
9.4.1982 Kor Utö 1 2—3kv (Tapani Veistola ym.).
2.1.1984 Naa Satama 1 2—3kv (Tapani Veistola, Jarmo Saarnio).

PIKKUTIIRA *Sterna albifrons*
31.5.1986 Kor Jurmo 1 (Hannu Kormano).

SININÄRHI *Coracias garrulus*
5.6.1986 Kaa Kuusisto 1 (Jukka J. Nurmi ym.).

AVOSETTI *Recurvirostra avosetta*
17.7.1894 Nau Sandholmen 1.
16.9.1894 Nau Sackholmen 2.

VUORIKIRVINEN *Anthus spinoletta*
spinoletta 21.4.1984 Kor Utö 1 ad.

Kirjallisuus

Bengtson, S.A. 1967: Skäggesen (*Panurus biarmicus*) i Skåne 1965—66, en för landet ny fågelart. — Vår Fågelvärld 26: 244—248.

Hario, M. & Numminen, T. 1988: Keltävästäräkin *feldegg*-rodun määrittämisestä. — Lintumies 23(5): 216—217.

Hario, M., Numminen, T. & Palmgren, J. 1988: Raritettikomitean hyväksymät vuoden 1987 harvinaisuushavainnot. — Lintumies 23(5): 186—201.

Numminen, T. 1987: Turun ARK:n raportti vuoden 1986 havainnoista. — Ukuli 18(4): 148—154.

Wagstaffe, R. & Williamson, K. 1947: A re-examination of the British record of *Emberiza coides* Brandt. — North Western Naturalist 22: 23—30.

Sammanfattning

Lokalraritetskommittens årsrapport 1987

Under sitt sjunde verksamhetsår granskade lokalraritetskommittén i Åbo 92 observationer, av vilka 8.7 % förkastades. Till riksraritetskommittens remitterades 50 observationer.

Fågelåret 1987 nådde inte samma nivå som tidigare år. Riksraritetskommittén godkände bara 26 observationer mot 32 året före. Som ljuspunkt kan noteras två nya fågelarter i Egentliga Finland: *Melanocorypha calandra* och *Emberiza coides*. Allt som allt har man nu påträffat 326 fågelarter i Egentliga Finland. De första observationerna av *Branta bernicla hrota* och *Motacilla flava feldegg* gjordes också. Finlands första häckningsobservation av *Panurus biarmicus* gjordes som väntat i Sagu där flera fåglar övervintrade lyckligt i Tapilavikens vasse. *Sterna sandvicensis* påträffades för andra gången och *Sylvia nana* för tredje gången i Egentliga Finland.

I texten kommer först i riksraritetskommittén godkända observationer år 1987 och sedan observationer från tidigare år. På lika sätt listas sedan i lokalraritetskommittén godkända observationer och till sist förkastade observationer.

Onko lehtokurppa Lapissa
harvinaisempi kuin
kuukkeli Kotkassa?

Tilaa Lintulehtipaketti
niin tiedät!

Lintulehtipaketti 1989

Tilaamalla lehtesi Lintulehtipaketin kautta saat ne edullisimmin. Tilaa valitsemasi lehtipaketti maksamalla tilaushintojen summa (vähintään 150 mk) postisiirtotilille LYL/Heinola KO 2418 92-0. Paketin kautta ei toimiteta oman yhdistyksesi lehteä. Ohessa lehtien pakettihinnat ja ennakkotiedot (L = ladottu, P = painettu, M = moniste).

Lehti	Yhd.	Koko	siv/nr	Hinta
1. Aureola	PPLY	A5P	130s/4	28 mk
2. Corvus	PSLY	A5L	48s/1	7 mk
3. Hippiäinen	SpLY	A5M	120s/4	16 mk
4. Kanta-Häme/vuosikirja	KHLY	A5L	80s/1	30 mk
5. Keski-Suomen Linnut	KSLY	A5L	128s/4	20 mk
6. Kokko	LLY	B5L	48s/1	10 mk
7. Lintukymi	KyLY	B5L	32s/1	7 mk
8. Lintuviesti	TaLY	B5L	160s/4	30 mk
9. Lounais-Hämeen linnut	LHLH	A5L	60s/1	15 mk
10. Ornis Botnica	KPLY	A5P	150s/4	30 mk
11. Ornis Karelica	EKLY	B5L	64s/1	13 mk
12. Päijät-Hämeen Linnut	PHLY	A5P	128s/4	23 mk
13. Satakunnan Linnut	PLY	A5P	150s/4	27 mk
14. Siipipeili	MkLY	A5L	96s/2	20 mk
15. Siipirikko	PKLY	A5P	128s/4	18 mk
16. Siivekäs	PSLM	A5L	80s/2	15 mk
17. Sirri	Xenus	B5L	52s/1	10 mk
18. Suomenselän linnut	SSLY	A5L	160s/4	28 mk
19. Tringa	Tringa	B5L	170s/4	32 mk
20. Ukuli	TLY	A5L	200s/4	32 mk

Historian siipien havinaa

Koonnut
Risto Lemmetyinen

Peltopyitä (*Perdix cinerea*) Turussa on huomattu viime viikkoina lukuisasti. Sanomalehdet ovat tienneet kertoa muutamasta, joka saatiin kiinni Kauppiaskadulta, Linnan- ja Eerikinkatujen väliltä, keskeltä kaupunkia 14. X. Toisen kertovat Turun Sanomat nähdyn niinikään keskellä kaupunkia Linnankadun 6:n pihalla 19. X. Allekirj. näki 2 peltopyytä iltahämärissä 15. X. lentävän Venäjän Kirkkokadun¹ alkupäässä kaupunkiin päin, sekä oikein parven 21. X. lentävän pitkin Aurajoen vasenta rantaa kirkkosillan ja rautatiesillan välillä! Luutnantti R. Rönnberg ilmoittaa huomaton peltopyitä usein aivan rakennusten nurkissa Kakolan mäellä, joka sekkin on kaupungin sisällä. — Tietääkseni ei kaupungin ympäristöissä, joissa muuten on sangan runsaasti peltopyitä, ole näitä ollenkaan ahdistettu. Olisiko ehkä kaupungin lyhtyjen valo saanut peltosten asukkaat kaupungin liikettä ja ihmeitä katsomaan?

Turku 25. X. 1911.

E.W.S

Luonnon Ystävä 15:177

¹Venäjän Kirkkokatu on nykyinen Yliopistonkatu

Riitta Jokiranta

Se mitä tiedämme

Jurmon lintusyksystä 1988

Elo—syyskuinen Jurmo ei näytä kiinnostavan lintuharrastajia. Elokuussa havainnointia saarella oli vain muutamana päivänä, eikä tilanne ollut syyskuussa yhtään parempi; asema oli miehitettyä vain kuutena päivänä. Kahlaajien ja hyönteissyöjien muutosta ei siksi saa minkäänlaista kuvaa. Lokakuussa saarella oli havainnointia lähes joka päivä, mutta rengastustoiminta ei ollut aukotonta; verkot oli viritetty vain yhtenätoista päivänä.

Lokakuun ensimmäinen päivä saarella havaittiin ensimmäinen merikotka, joita sitten havaittiinkin lähes päivittäin koko lokakuun ajan. Ensimmäinen merisirri ehätti saarella 6.10. Myöhäisenä voi pitää 7.10. havaittua pikkulepinkäistä. Syksyn ensimmäiset ja samalla ainoat pyrstötintit havaittiin 8.10., kun 10 pitkäpyrstöä viiletti saaren yli länteen. Samana päivänä herätti kirkon pihalla huomiota kirjosiipiunnilintu yhdessä nokkavarpusen kanssa.

Hippiäismuuton ”massa” päivä koettiin 9.10. Valitettavasti rengastus oli lopetettava jo ennen puoltapäivää, eikä rengastussumma kohonnut kuin 326:een. Samana päivänä

vänä irroitettiin verkosta syksyn ensimmäiset sarvipöllöt. Päivän lajilistaan kuuluivat myös 16 muutavaa ja 6 paikallista pikkuarvusta. 15.10. havaittiin naaraspukainen mustaleppälintu. Isoa kirvisitä, nuorta maakotkaa ja tunturikiurua kiikaroitiin 22.10.

Saarelle ilmestyi 24.10. viiden harakan parvi, joista osa viihtyi saarella pidempäänkin — yksi yli talven. Päivän muita lajeja olivat 2—3 maakotkaa, 2 merikotkaa, myöhäinen karikukko ja isokirvinen, joka määritettiin lumeen painuneen takavarpaan jäljen mittauksen perusteella. 28.10. nähtiin syksyn viimeiset suosirrit ja harmaahaikara. 29.10. havaittua punakuiria voidaan pitää myöhäisenä.

Ensimmäiset tundraurpiaiset määritettiin 31.10.

Marraskuussa asema oli miehitetty 17 päivänä. Kuukauden alkupuolen kylmät säät tyhjensivät saaren linnuista. 10.11. havaittiin huuhkaja, joka saarelaisten mukaan viihtyi paikalla useita kuukausia. 12.11. katosivat viimeiset tundrakurmitsat saarelta.

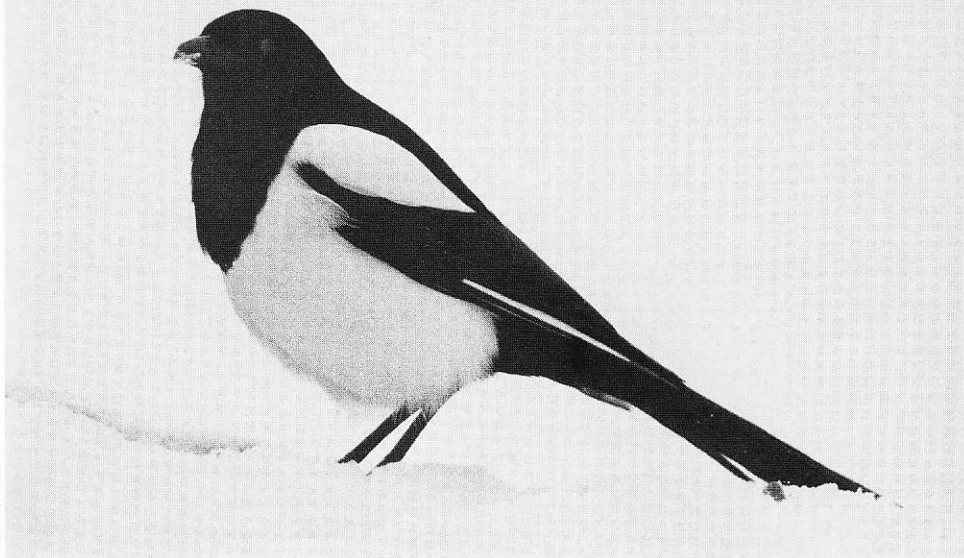
Joulukuussa havainnointia oli 19 päivänä. Merisirrejä havaittiin päivittäin 1—70 yksilöä. Pikkulinnut olivat vähissä, eikä viimetalven tapaisia talvehtimisyrityksiä todettu. 12.12. oli joulukuun raripäivä, kun havainnoitsijoita ilahduttivat naaraspukuiset kyhmy- ja allihaahka ja 1kv isolokki.

Siinä olivat viime syksyn havainnot tiivistettynä, tarkemmat havainnot löytyvät tulevista syys- ja talvikatsauksista.

Rengastuksista

Myös syksyn rengastustoiminta saatiin pyörimään vasta vaelluslintujen liikehtiessä lokakuussa. Uudet kahlaajakatiskat kiiltelevät edelleen käyttämättöminä ja varpuslintujen massat livahtivat etelään ilman renkaita.

Jyrki Matikainen
& Veijo Vänskä

Jurmon uusien rengastuspinnat, n:o 167. Harakka on talvehtinut saarella ja oli paikalla vielä alkukevällä.

Asemanhoitajan kissallakin on parempi kuva alkusyksyn muutosta kuin kaavakkeet antavat.

Jurmon lintuaseman rengastussummat standardipentadeittain syksyllä 1988. Ringmärkningssummorna på Jurmo fågelstation under hösten 1988 utgivna i standardpentaden.

jakso	49	50	56	57	59	60	61	Yht.
alku	29.08.	03.09.	03.10.	08.10.	18.10.	23.10.	28.10.	
r-päiviä	1	2	4	2	1	5	2	17
Acc nis	2	3	29	8	—	2	—	44
Acc gen	—	—	—	—	—	1	—	1
Asi otu	—	—	—	2	—	—	—	2
Cap eur	—	1	—	—	—	—	—	1
Apu apu	1	—	—	—	—	—	—	1
Den maj	—	4	—	2	1	2	1	10
Pic pic	—	—	—	—	—	1	—	1
Par maj	—	—	49	4	13	11	1	78
Par ate	—	—	1	—	—	—	—	1
Cer fam	—	—	3	3	5	3	1	15
Tro tro	—	—	3	11	—	2	—	16
Tur pil	—	—	2	1	1	—	—	4
Tur phi	—	5	44	8	—	—	—	57
Tur ili	—	—	15	1	—	—	—	16
Tur mer	—	—	1	1	—	1	1	4
Pho pho	7	3	3	2	—	—	—	15
Eri rub	1	1	47	63	—	3	—	115
Syl atr	—	—	3	2	—	—	—	5
Syl bor	2	—	—	—	—	—	—	2
Phy lus	1	—	1	—	—	—	—	2
Phy col	—	—	—	3	—	—	—	3
Reg reg	—	—	314	358	2	7	1	682
Mus str	4	4	2	—	—	—	—	10
Fic hyp	1	3	—	—	—	—	—	4
Fic par	—	—	1	—	—	—	—	1
Pru mod	—	—	1	1	—	2	—	4
Stu vul	—	—	—	—	—	1	—	1
Aca mea	—	—	1	—	—	11	—	12
Pyr pyr	—	—	—	—	5	4	—	9
Lox cur	—	—	—	—	—	1	—	1
Lox pyt	—	—	—	—	—	1	—	1
Fri coe	—	—	—	—	—	2	—	2
Fri mon	—	—	—	—	—	1	—	1
	yhteensä 1121							

Rengastukset on koottu oheiseen taulukkoon standardipentadeittain. Varpushaukka on Jurmon ainoa suurempina määrinä muuttava petolintu. Nyt verkot olivat viireessä lajin päämuuton aikaan lokakuun alussa. Myös hippiäisen päämuutto osui samoille päiville. Vaelluslinnuista voidaan noteerata talitiaisen ja puukiipijän kohtalainen liikehdintä. Väisua vaellusta oli myös kuusitiaisella ja käpytikalla.

Määrällisesti rengastusvuosi 1988 jäi alle 1980-luvun keskitason. Vuoden rengastussumma on 3648 lintua. Kärjessä ovat tutut massalajit hippiäinen (900), punarinta (856), pajulintu (298) ja laulurastas (176) nyt ennen leppälintua (139).

Uusina rengastuslajeina kirjattiin tulipäähippiäinen ja harakka, molemmat Pekka Alhon rengastamina. Jurmon rengastuspintojen määrä on nyt Vesa Multalan laskujen mukaan 167 lajia.

Seuraavat rengastajat tekivät syksyn rengastustyön, kiitos heille:
 Osmo Kivivuori 02.—04.09.
 Rolf Karlson 04.—09.10.
 Ismo Lahtonen 04.—09.10.
 Raimo Hyvönen 23.—27.10.
 Pekka Alho 25.—30.10.

Jurmon huulikirjasta

Miksi 10 000 jäi rikkomatta

Syy siihen, että 10 000 haamuraja ilmeisesti jää saavuttamatta voidaan ilmeisesti langettaa H. Haukasaaren hintelille harteille. Haukasaaren raukkamainen, Jurmon oloissa erittäin raskaiden asiahaarojen vallitessa tehty rikos tuli Aladinin valoon, kun innokkaat puhdasmieliset Jurmon-kävijät alkoivat iltasella katsella verkkoja seuraavan päivän rengastusta valmistellakseen.

Kävi ilmi, ettei Haukasaari ollutkaan käyttänyt verkkoja lintujen pyyntiin, vaan aivan ilmeisesti kalastukseen. Valppaat Jurmon-kävijät pistivät heti pystyyn kenttäoikeuden tapahtunutta tutkimaan ja asian loppukäsittelyssä kävi ilmi mm. seuraavia asioita:

- Kaikki englantilaiset verkot, joita pidetään parhaimpina ja jotka ovat myös kalleimpia, olivat jokseenkin nihkeitä.
- Japanilaiset verkot olivat aivan litimäriä kuin Wettex-tiskirätki.
- Kaikki verkot oli kierretty tiukaksi naruksi.

Luopio-Haukasaaren teolle ei juuri puolusteluja ole löydettävissä. Haukasaari ei ollut halunnut rengastaa, vaan pyysi niillä kaloja omiin henkilökohtaisiin tarkoituksiin. Raskain rikos, minkä revisionisti-Haukasaari kuitenkin teki oli se, että hän ei verkot nostettuun kuivattanut niitä, vaan kiersi ne naruksi ja jätti märäntymään.

Joku helläsydäminen esitti Haukasaaren puolustukseksi teorian, että ilmeisesti Haukasaari oli ajatellut uikkujen muuttavan sukeltamalla etelään ja oli päättänyt pyytää niitä. Kenttäoikeus totesi, että tämä oli kyllä paljon mahdollista, mutta se ei riitä puolustelemaan raskainta rikosta, verkkojen kuivattamatta jättämistä.

Pienenä lisänä Haukasaaren syntilistaan lisättäköön vielä se, että hän ja Harjula olivat elokuussa jättäneet katiskat niin paskaiseen

kuntoon ja hiekan alle, että Kanaksella kului lähes kaksi tuntia ennenkuin hanskojin varustautunut joukko sai katiskat esiin.

Haukasaaren narunpunonta todettiin suvereniksi. Se veti takuulla vertaa Manilla Oy:n pyykkinarulle. Yhdenkin verkon aukaisemiseksi kului rutosti tupakkia ja manailuja. Nämä todisteet saatuaan ei kenttäoikeudelle jäänyt muuta mahdollisuutta kuin tuomita Haukasaaren ennennäkemättömän törkeä, siivoton ja raukkamainen käyttäytyminen.

Jurmon kenttäoikeuden päätöksellä 8.11.1970 päätettiin Haukasaari ampua poissaolevana seuraavana päivänä aamunkoitteessa asianmukaiseen paikkaan eli lantakasaan. Lisäksi päätettiin Turussa osoittaa syvää halveksuntaa Haukasaarelle sekä verkkoja setvineille annettiin vapaat kädet toimia hänen suhteensa kuten haluavat.

Jurmon kenttäoikeuden puolesta
Seppo Kotiranta
sihteeri

Todistavat:

Leo Karlson
Korppoon kunnanviskaali

Jorma Nygren
Keskusrikospoliisi

Juhani Kuoppala
Kalastuksensivalvoja

Cyxskla Vzxcz
Jurmon Kristillinen Radio- ja TV-liitto

Olen tänään tutkinut Haukasaaren verkoista löydetyn kalan jätteen ja todennut sen simpuksi (*Zimbus cractus*). Kalassa olevat raatelujäljet totesin Haukasaaren hampaiden jättämiksi.

Arno Rautavaara
Todistaa:
Pentti Linkola

Jurmon huulikirjat ovat kulttuurihistoriallinen dokumentti, missä kärki osuu kunkin ajan ilmiöihin — ei henkilöihin. Siten tekstin henkilöiden yhteys todellisiin henkilöihin tai tapahtumiin on pelkkää sattumaa.

Kysymys Jurmon Kristilliselle Radio- ja TV-liitolle

Haukasaariko Jurmon Solzenits-hyn?

Haukasaariko revisionisti?

Haukasaariko köydenpunoja?

Haukasaaren ornitologinen toiminta on eräissä piireissä tahdottu leimata revisionistiseksi. Ainoana perusteluna on esitetty se, että Haukasaari huolellisena rengastajana on pyrkinyt kunnostamaan muiden heitteillejättämiä lintuverkkoja.

Onhan verkot sentään säännöllisesti pestävä ja sen jälkeen huolellisesti kierrettävä kuiviksi. Ornitologian dogmatisoituminen on kaikin keinoin estettävä. On selvää että Haukasaaren käyttöönottamat toimenpiteet ovat vain ornitologian käytännön toimien kehittämistä, uusien muotojen tuomista ornitologiaan. Haukasaari ei ole revisionisti! Haukasaari on käytännön toimien kehittäjä! Eläköön Haukasaari!

Nimimerkki

”Yksi monien puolesta”

Onnistuneen Cuculuksen pyynnin jälkeen. Rengastajan kasvat eivät enää olleet kuvauskelpoiset.

Pekka Alho

Kymmenen kultaista sääntöä Cuculuksen pyytäjille

Cuculus on lintu. Se ei ole Kokon mukaan suuren suuri eikä pienen pieni, mutta siitä huolimatta sen tuntevat kaikki muut, paitsi aloittelevat ornitomaanit, jotka poikkeuksetta väittävät sen ääntä pikkupoikien aikaansaannokseksi ja lentävää lintua varpushaukaksi. Tunnesyistä Cuculusta — joka laiskuutensa vuoksi ei kasvata jälkipolveaan — vihataan yleisesti, eikä sitä halua tavata kuin rengastaja, joka ei ennen ole osallistunut Cuculuksen pyyntiin. Tavallisesti se onkin mitä merkillisin operaatio, joka ei aloittelijalta onnistu lainkaan. Tässä muutama kokemuksen tuoma neuvo Cuculuksen pyyntiin uskaltaville.

1. Cuculuksen pyyntiä ei pidä harrastaa talvella eikä keskikesällä. Talvella pyytävä ornitomaani joutuu ensiksi kohmeeseen (= kohmeloon?) ja sitten mielentilatutkimukseen. Näin ollen Cuculusta tulee pyytää joko keväällä tai syksyllä, sillä kukunta-aikana sitä yrittävä joutuu hautaan onneaan odottavien neitojen kivisateessa.

2. Cuculusta ei pidä pyytää yleisellä paikalla eikä asutuskeskusten tiheään asutuilla alueilla (uudet rengastussäännöt 1967), sillä siitä voi tulla sanaharkka, jonka seurauksena voi olla koko Cuculuksen pyynnin kieltö.

3. Pyyntiaikeita ei missään tapauksessa saa paljastaa Cuculukselle, sillä se muuttuu siinä tapauk-

sessä välittömästi haukaksi (Suomen kansan perimätieto).

4. Cuculuksen pyytäjän tulee varata pyyntiin vähintään tusina pitkiä (10 m) verkkoja. Hänen pitää myös syödä tukevasti ennen jahtia, ettei kesken operaation tarvitse käydä tankkaamassa.

5. Arvioidaan tarkoin Cuculuksen tuleva lentorata ja viritetään verkot 90 asteen kulmaan siihen nähden, siten että lentorata (Cuculuksen) kulkee viritetyn verkon kulumien kautta piirettyjen suorien leikkauspisteen kautta.

6. Etsitään piileskelevä Cuculus ja säikäytetään se lentoon. Säikäytyksen tehokkuudesta riippuu suuresti jahdin onnistuminen, sillä mikäli Cuculus saadaan sekopäiseksi, se epäilemättä lentää arviotua rataa kuin sokea kana. Riittävän säikähdysten tae on se, että Cuculus ruiskaisee valkean kaaren jaloilleen lentoon lähtiessään (vastaa ornitomaaneilla esiintyvää housuunlaskemisilmiötä esim. lapinpöllön yllättäessä hyökkäämällä takaapäin).

7. Juostaan parasta mahdollista vauhtia verkon suuntaan lentäneen Cuculuksen perään ja pidetään juostessa mahdollisimman kovaa rytinää, ettei verkkoa vasten räpiköivä Cuculus vain ryhdy palailemaan takaisinpäin. Mikäli Cuculus on mennyt verkon pussiin (harvinaista), suljetaan pussi ylhäältä ja kopataan Cuculus kou-

raan alhaalta sekä huilataan juoksun jäljiltä kaksi minuuttia. Mikäli Cuculus vain räpiköi verkkoa vasten (tavallista), kiihdytetään juoksuvauhti ennen verkkoa parhaimmilleen ja loikataan viiden metrin hypyllä Cuculuksen kimpupuun. Mikäli hyökkäys on onnistunut saavat jälkijoukot poimia onnellisen Cuculuksenmetsästäjän ja säikähdyksestä puolikuolleen Cuculuksen verkon alapussista. VAROITUS: Mikäli noviisi Lindström on jahdissa mukana, on varottava joutumasta verkossa olevan Cuculuksen ja hänen väliin, sillä Lindström on aina nopein syöksyjä.

8. Nostetaan varovasti verkossa oleva rengastaja ja Cuculus pois alapussista. On kuitenkin varottava päästävästä kumpaakaan karuun.

9. Asetetaan rengas Cuculuksen (huom. ei verkossa olevan rengastajan) jalkaan ja merkitään rengastukset heti asianomaiseen kohtaan muistivihkoon.

10. Lasketaan Cuculus lentoon ja päästetään rengastustoveri verkosta sekä huikataan sitten kuorossa lepytyshuikka Cuculuksen perään, ettei se vain muuttuisi haukaksi ja aiheuttaisi rengastustoimistossa (lajimäärytyksestä johtuvia) hankaluuksia Ilkalle ja kumppaneille.

2 Cuculusta verkosta syöksyneenä Jurmossa 18.8.1970 klo 17.25.

Pekka Helo

Jarmo Laine

Käätjärvi
9.5.1976. Ranta on pengerretty ja kerrostalojen rakentaminen aloitettu. Tästä alkoi lintujen hupeneminen. Etualan pesimäsaarekkeetkin on peitetty soralla.

Lintujärven muistolle

Tämä tarina sai alkunsa kun eräänä päivänä vierailin lintuharrastuksen alkuaikojeni lintujärvellä. Sydän viiltäen jouduin toteamaan järven nykytilan. Olkoon tämä pieni juttuni puolustus kaikille vielä suojelemattomille lintujärville ja lintupaikoille yleensä. Toimikaa ennenkuin on myöhäistä!

Järveni oli Uudenkaupungin Käätjärvi. Parhaimmallakaan tahtolalla en enää voi sanoa on, vaikka järvi sinänsä onkin vielä olemassa. Käätjärvi, joka sijaitsee Uudenkaupungin välittömässä läheisyydessä, oli vielä vuosikymmen sitten kohtalaisen hyvä lintupaikka. Lintuvesi-inventoinneissa se luokiteltiin maakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Pesihän tällä pienellä järvellä parhaimmillaan noin 150 vesilintuparia.

Järvellä ei nähty koskaan nykyään lintumiehiä kiinnostavia harvinaisuuksia, mutta pesimäpaikanna se tarjosi suojan monenlaisille

vesilinnuille sekä muillekin rantojen asukkaille. Järvellä viihtyivät yhtä hyvin sinisorsat, tavit, haapanat, lapasorsat kuin puna- ja tukasotkatkin, joita huippuvuosina oli kymmeniä pareja. Uikuista mustakurkku-uikku oli jokakesäinen vieras, parhaimmillaan järvellä pesi 5 paria. Myös härkälintua ja jousisorsaa tavattiin silloin tällöin. 1970-luvun alussa järvellä pesi vielä noin 1000 naurulokkia.

Ruovikko houkutteli säännöllisesti ruskosuohaukan paikalle. Lieleepä laji pesinytkin järvellä joiakin vuosina. Myös sen sinistä serkkuu tavattiin verraten usein.

Rauno Laine

Kadonnut idylli

Mieleeni ovat jääneet ne lukuisat aamut, jolloin jo auringonnousun aikaan istuskelin jossain järven rannalla katsellen ja kuunnelen heräävää lintujärveä. Tyynellä järven pinnalle soutuili lukuisia vesilintuja, punajalkaviklot ja metsäviklot viipottivat äänekkäästi rantoja pitkin, kala- ja lapintiiirat kisailivat keskenään veden yllä saaden silloin tällöin seuraan karheaäänisestä räyskästä. Puhumattakaan rantojen pikkulintujen aamukonsertista, punavarpusia, kerttusia, kerttuja ym. Tarkkailumahdollisuudet järvelle olivat erinomaiset. Jossain järven saarekkeessa asusteli kyhmyjoutsenpari aamutoimiaan suorittaen.

Nyt siis tämä idylli on iäksi mennyttä. Mitään ei ole enää jäljellä, maisema on pilattu ja linnut häipyneet. En enää koskaan voi aamutuimaan istuskella järven rannalla leppoisaan kesäaamusta nauttien. Mikä pahinta, tällaisia Käätyjärviä on Suomessa paljon. Parempiäkin lintujärviä on edesvastuuttomasti tuhottu. Kokemuksia tästä lieneen jokaisella lintuharrastajalla Suomen niemellä.

Se tuttu tarina

Käätyjärvi edustaa tyypillisimmillään esimerkkiä siitä, miten arvokas lintupaikka voidaan pala palalta tuhota. Järven kohtaloksi koitui kasvava Uusikaupunki. Aluksi piti saada tie joka veisi tähän cityyn paria minuuttia nopeammin. Ja tiehän tehtiin. Suoraan yli kahlaajalietteiden, joissa vielä 1960-luvulla tapasi syksyisin kuovi- ja pikkusirrejä ja runsaasti muita kahlaajia. Samalla jäi tien alle osia rehevästä kosteikosta, joka oli nokikanojen ja sotkien suosima asuinpaikka.

Kasvava kaupunki tarvitsi myös asuntoja. Järven taakse alkoi vähitellen ilmestyä rumia betonilaati-

koita, kerrostaloiksi kai niitä kutsutaan. Kalliot, joilta aikanaan pystyi tarkkailemaan järven elämää, jäivät vähitellen kerrostalojen perustoiksi. Näinköhän ihmisiä vedetään huulesta. Myydään asuntoja luonnonkauniista paikasta. Mitään ei tosin puhuta siitä, että parin vuoden päästä saat jo katsella vastakkaisen kerrostalon betoniseinää.

Vesilintumäärät romahtivat. Ylittäen vain tukkasotka jatkoi lisääntymistään. Kuitenkin nekin pian häipyivät. Punasotkat olivat jo aika päivää sitten karistaneet järven vedenpärskeet räpylistään. Naurulokit häipyivät myös, osaksi johtuen myös järven veden säännöstelystä.

Jotta tuho olisi varmasti täydellinen, on järven kostea ja rehevä Kalannin puoleinen pää jyrätty nyt hiekkakentäksi, jottei varmasti yksikään luontoa rumentava kukkanen pääsisi siellä kasvamaan. Lisäksi on tasattu myös entiset lintujen pesimäsaarekkeet pelkäksi soraksi. Näille on rakennettu järven poikki myös sorateitä. Kaikki entiset pesimäsaarekkeet ja pesimäruovikot ovat nyt matalina, pahimmissa tapauksissa sorakerrokseen alla.

Linnustoon vaikutus on tietysti ollut katastrofaalinen. Muutamaa itsepäistä sinisorsaa ja tavia lukuunottamatta ei elämää järvellä enää ole. Käätyjärvi on nyt kuin mikä tahansa karu sorakuoppaan muodostunut järvi.

Valistusta tarvitaan yhä

Kun ajatteleekin että tästäkin järvestä olisi pienellä vaivalla saanut oivallisen opetuskohteen luonnon ja linnuston tuntemuksessa ja todellisen virkistyskohteen, ei voi kuin säälitellä sitä lyhytnäköisyyttä, joka saa tällaisia tuloksia aikaan. Käätyjärvi ei varmaan edes edusta karmeinta esimerkkiä.

Nykyajan ihminen tarvitsee kaikkien osamaksu- ja velkaerien keskellä paikkoja, joissa voi viettää omia sinisiä hetkiään. Olkoon se vaikka aamu lintujärven partaalla, kuten allekirjoittaneella aikanaan edesmenneen Käätyjärven rannoilla.

Jotta tulevaisuudessakin saisimme nauttia tällaisista lintupaikoista, ei yleisen valistuksen merkitystä voi olla korostamatta. Vain silloin kun yksittäiset ihmiset saadaan huomaamaan luonnon arvot, voidaan päästä tuloksiin. Koskaan ei linturetkellä saa olla niin kiirettä, ettei ehtisi vastata maallikkojen kysymyksiin tai opastaa mahdollisesti uutta nyt vielä polvenkorkuista, luonnonsuojelijaa luonnon tuntemuksessa. Yksittäisten paikallisyhdistysten merkitystä ei voi olla korostamatta.

Sammanfattning

Till minnet av en fågelsjö

ÅOFs mångåriga ordförande beskriver i sin uppsats en fågelsjös öde som blev honom mycket kär under ungdomsåren.

Sjön Käätyjärvi ligger strax intill stadskärnan i småstaden Nystad. Den lilla sjön var ännu i början av 1970-talet en betydande fågelsjö på landskapsnivå rik av häckande ånder och svarhakedoppingar.

På grund av en misslyckad och okunnig stadsplanering förstördes den totalt som fågelsjö på 1980-talet. Vassen täcktes med grus och stränderna blev omringade av höghus. Det bästa häckningsområdet blev under en landsväg. I ett senare skede byggdes promenadstigar över sjön.

Fågelsjön mitt i staden skulle ha varit av stort värde som rekreativt område och som skolornas undervisningsplats. Det behövs fortfarande mera information i miljöfrågor bland beslutsfattarna och där har lokala ornitologföreningar en viktig arbetsuppgift.

Pieni ääni- hakemisto

Pikkulintujen määrittäminen perustuu paljolti ääniin. Ääniä ei juurikaan voi opetella kirjoista. Toisaalta opitutkin äänet tuppaaavat unohtumaan jo yhdessäkin talvessa. Noiden unohtuneiden äänten kertausta varten on koottu oheinen pieni varpuslintujen äänihakemisto.

Kertauksen ohella hakemistosta saattaa olla muutakin hyötyä määrittämisessä, toisaalta vinkkien antajana, toisaalta virhemäärittysten ehkäisijänä.

Äänikuvaukset on otettu sellaisinaan teoksesta Pohjolan linnut värrikuvin. Mukaan on kelpuutettu varpuslintujen tunnusomaisia lento-, kutsu- ym. ääniä, ei kuitenkaan varsinaisia lauluääniä. Lisäksi on muistettava, että lintujen poikaset etenkin loppukesällä päästelevät suurin joukoin erilaisia yhteys- ja kerjuuääniä, joita tässä hakemistossa ei ole mukana. Nuo poikasäänethän ovat useimmiten TSII- tai SRII-tyyppisiä korkeita ääniä.

Tämä hakemisto lienee ensimmäinen lajissaan, joten äänien ryhmittely otsikoiden alle saattaa monin paikoin olla lukijan mielestä jollain tavalla pielessä. Jokainenhan hahmottaa äänet aivan omalla tavallaan. Tähän ongelmaan ei ole muuta lääketä kuin mukauttaa hakemisto jokaisen oman mielty- mysten mukaiseksi, tässä on joka tapauksessa runko tarjolla.

Raino Pönni

1. TI- ja PI-ääniä

korkea hätäinen TII-TII-TII...
kirkas TII-TII-TIE
käheä TII-TII-TII...
vihellys TII TII TITTTI
äännähdys PIII
itsepäisesti toistuva TI, TI, TI
voimakas TIT, TIT, TIT...
voimakas TJI, TJI, TJI...
inttävä PIT PIT PIT
takova PLINT PLINT PLINT

hippiäinen, pyrstötiainen
sinitäinen
hömötiainen
pyy
tunturikiuru
metsäkirvinen
luotokirvinen
lapinkirvinen
kirjosieppo
mustarastas

2. TSI- ja TSU-ääniä

terävä TSI
ohut terävä TSII
venähtävä TSIII
surumielinen TSIIH
terävä PSIII
pistävän terävä PSII PSII PSII
läpituokevan terävä TSIIT
kova vihellys TSIIP
terävä SIIP
kirkas TSVIIP
heleä VTSIY
TSII-HYIT
venähtävä TSII-TJYY
venähtävä vihellys TSYY-IIST
nenäsointinen TSUII tai TSIYY
nouseva TSUII
leveä nouseva TSÄII
hiljainen DJY DJY DSYII
kuuluva käheä TSÄÄ TSÄÄ
silputtava TSILP
varpusmainen TSLIRP

tikli, rautiainen, nokkavarpunen
puukiipijä, keltasirkku, punarinta ym
punakylkirastas
pajusirkku
lapinkirvinen
pähkinänakkeli
kuningaskalastaja
satakieli
sepelsieppo
nummikirvinen
keltävästäräkki
talitiainen
kuusitiainen
kirjosiipiuunilintu
vihervarpunen
keltaheppo, punavarpunen
urpiainen
vuorihemppo
hömötiainen, lapintiainen
varpunen, pikkuvarpunen
peippo

3. TSRI- ja SRI-ääniä

sirahtava DRSI
sirahtava TSRI
metallinen TSRII
tirskahtava TSRI TSRI
hätäinen hento SRII-SRII-SRII
sirisevä SRII SRII SRII
sirahdus SRII
helisevä sirinä SIRRRRRR
vieno sirisevä SISISISISI
valittava TSRIYY, TSRIYY

tunturikiuru, keltävästäräkki
harmaasieppo, kirjosieppo, punarinta
rautiainen
pyrstötiainen
hippiäinen
puukiipijä
mustarastas, nokkavarpunen
tilhi
metsäkirvinen
räystäspääsky, törmäpääsky

4. TSRIIT-ääniä

DSRIP
sirahtava DSRIT
sirahtava PSRIIT
särähtävä TSRIIP
voimakas TSRIIT TSRIIT TSRIIT
voimakas VSRIT

keltasirkku
lapinuunilintu
luotokirvinen
sitruunävästäräkki
pähkinänakkeli
koskikara

5. HJYY- ja HYIT-ääniä

pitkä tasainen HIII
terävä HJII
pehmeä HJIIYY
pehmeä haieka TJYY
vieno HYYI
selkeä HYIT

tiltalti
kivitasku, peltosirkku, sinirinta
punatulkku
sirittäjä
pajulintu, lapinuunilintu
tiltalti, peippo, talitiainen, leppälintu,
satakieli
punavarpunen
viherpeippo
kultarinta

heleä HYIIT
nouseva DVYIIT
voimakas HUIT

6. TIK- ja TSIK-ääniä

lyhyt terävä TSIK

edellistä pehmeämpi DSIP
kuivempi, napsahtava PTIK
terävä tikutus TIK tai TIKS
nopea rätinä TIK-TIK-TIK...

laulurastas, nokkavarpunen, kirjosiempo, kelta-, kulta-, pikku- ja pohjansirkku, pensassirkkalintu
keltasirkku
harmaasirkku, pikkusirkku
punarinta, viitakerttunen
punarinta, pensassirkkalintu

7. TAK- ja TSAK-ääniä

maiskuttava DAK DAK
naksahdus DSAK
voimakas maiskutus DSÄK

kova maiskutus TSAK

karhea maiskutus DSRAK
pehmeäkö TSEK
heikko särähtävä SREK tai TREK
matala samea TSUK-TSUK...

pyrstötiainen
kirjosieppo, sepelsieppo
herne-, pensas-, kirjo- ja mustapääkerttu, ruoko- ja rastaskerttunen
luhta- ja viitakerttunen, pensassirkkalintu
satakieli, sinirinta, pikkulepinkäinen
luhta- ja viitakerttunen
rytikerttunen
mustarastas, laulurastas

8. TSRR-ääniä (ritinää ja surinaa)

särisevä TSRR TSRR
särähdys TSRRT
pitkä särinä TSRRRR
särinä DSHRRRRR
karhea särinä ERRRRRR
särisevä TRRT
ritisevä DRRT DRRT
rätinä DSAK-DSK-DSK-DK-DK...
rätinä TRR-TRRR TRRR-TRR-TRRR
nopea rätinä TIK-TIK-TK-TK...
lapinsirrimäinen DRRR
lyhyt kuiva PRRIT
soinniton kuiva rahina
kurahdus KRRL
surina DRRSYI
käheä venähtävä DSRH
suriseva BSHRR
surahtava DRSH
sirahtava DRSI
surina DSRRRR
karhea surahdus
karhea KARRRR
HYIT KRRRR

pyrstötiainen, lapintiaainen
peukaloinen
kolorastas
ruokokerttunen
kirjokerttu
viitakerttunen
pikkusieppo
kirjosieppo
punakylkirastas
punarinta, pensassirkkalintu
kiuru
räystäspääsky
törmäpääsky
kiuru
kivitasku, pensastasku
pensaskerttu
metsäkirvinen
pulumunen
tunturikiuru, keltavästäräkki
urpiainen
kottarainen
rastaskerttunen
satakieli

9. JYB- ja KJYK-äänit sekä näppäilyt

näppäilevä BLT
vaimea BT BYT BYT
pehmeä vaimea pulputus
hillitty JYB
matala JÄK
pehmeä KJÄK
kova KJÄK KJÄK
metallinen KIP KIP tai KYP KYP
edellistä sameampi KJIFF
edellisiä vaimeampi DYT DYT
metallinen näppäily DSU-DSUP
edellistä kuivempi DJU DJUK
näppäily DJY-DJY-DJYP
hiljainen näppäily DJY DJY
nopea kuiva DEDEDEDE
näppäily DK-DK

peltosirkku
punatulkku
taviokuurna
peippo
järripeippo
punakylkirastas
pikkuarvunen
pikku- ja isokäpylintu
kirjosiipikäpylintu
lapintiaainen
urpiainen
hemppo
vihreipeippo
vuorihemppo
lapinsirkku
leppälintu

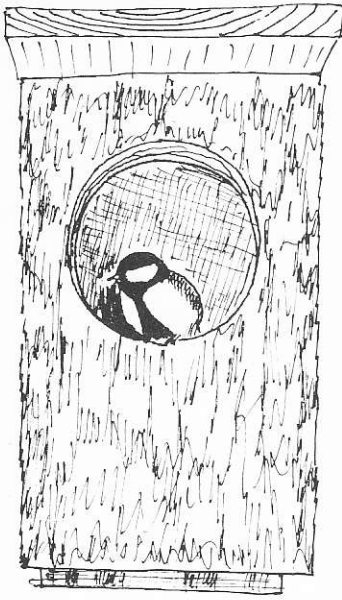
Seppo Rytönen

HYIIT, HYIT
Peippo vai punavarvunen?

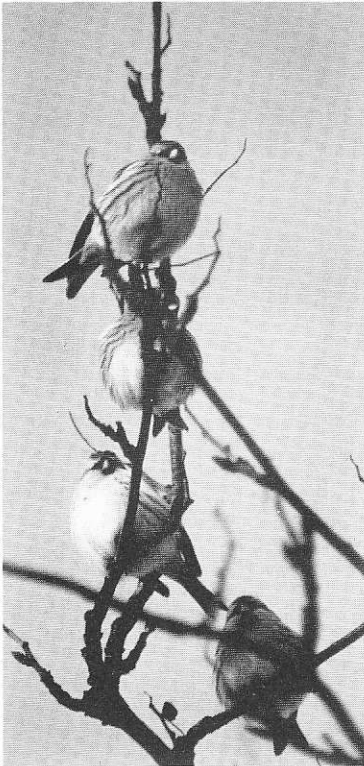

Seppo Rytönen

TSRIIP vai VTSIY?

TVINK – TVINK – TVINK

leveä nouseva TSÄII

10. Muita yksitavuisia ääniä

voimakas VSIU	varpunen
karhea räjähtävä BSRIU	isokirvinen
varpusmainen TSÄT	nummikirvinen
samea DSY	pajusirkku
äännähdys SIY	tunturikiuru
kirjas TIY	pulmunen
heleä DJIYB	lapinsirkku
käheä venähtävä DSJÄÄ	järripeippo
käheä venähtävä KÄÄK KÄÄK	kirjosiipikäpylintu
kova kuuluva KVII	räkättirastas
raikuva SVIIR SVIIR	tervapääsky
kuuluva TVINK	peippo, talitiainen
terävä IST IST IST...	niittykirvinen
livertävä DRLIU	kiuru

12. Äänisarjoja

korkea hätäinen TII-TII-TII...	hippiäinen, pyrstötiainen
hauras valittava JI-HI JI-HI-HI	tunturikiuru
korkea valittava PRIO PRIIO	kiuru
korkea helisevä TSII-HI-HI-HI...	rautiainen
säksäytys TSÄT TSÄT TSÄT...	pikkuvarpunen
maiskuttava DSÄ-DSÄ-DSÄ	kultarinta
voimakas leveä DSVÄT DSVÄT DSVÄT	lehtokerttu
leveä nouseva VÄD-VÄD-VÄD...	pensaskerttu
voimakas TVÄT TVÄT TVÄT...	pähkinänakkeli
kuuluva TUIT TUIT TUIT...	pähkinänakkeli
kiihkeä TSÄK TSÄK-TSÄK-TSÄK-TSK	peukaloinen
räksytys KSJÄK-KSJÄK-KSJÄK...	räkättirastas
edellistä kimeämpi KSREK-KJEK..	sepelrastas
vihlova huuto TSVII-TSVII-TSVII-	mustarastas
kirsokuva KSIRI-KSIK-KSIK...	laulurastas
hätäinen rupattelu TSRE-TET-TET-	vihervarpunen
rupattelu TI-TJA-TI-TJA-TJA...	järripeippo
sekavaa hälinää TSI-TSI-TSIDIT-	niittykirvinen

11. Useampitavuisia ääniä

kova kuuluva KVIKVII	räkättirastas
kuuluva TLY-TJII tai TLI-TJYY	taviokuurna
nopea pehmeä TLII-TVI	haarapääsky
nopea pehmeä VITVIT	haarapääsky
sointuva KLIY-KLI	kangaskiuru
hiljainen TSIDIT	niittykirvinen
heleä VTSIY	keltävästäräkki
heleä DSILY	peltosirkku
helskähtävä TSILIP	västäräkki
helskähtävä GIRLIT	keltahemppo
kiihkeä PSILII	haarapääsky
nopea PITSJÄ	viitatieäinen
hätäinen TSÄBI	luhtakerttunen
kuuluva DSÄDSÄFII	kultarinta
helkkyvä TIK TIDLIT	tikli
helskähtävä TIRLILIT	keltahemppo
kirjas helmeilevä KILILILIT	töyhtötiainen
iloinen kilinä KILILILILI	pulmunen
HJII TSAK-TSAK	kivitasku
HJY TEK-TEK	pensastasku
HYIT DK-DK	leppälintu
HYIT KRRRR	satakieli
HJI-DSLY	peltosirkku
TSII-HYIT	talitiainen
venähtävä TSII-TJYY	kuusitiainen
venähtävä TSYI-IIST	kirjosiipiunilintu

Ukuli 1988 — 19. vuosikerran sisältö

ISSN 0782-8195

Tiedon Antaja vuoteen 1977 (n:ot 1—10)

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry.

Päätoimittaja

Veijo Vänskä

Kirjoitukset

Alho, Pekka: Lintukesä 1987 Varsinais-Suomessa.....	2: 3
Gustafsson, Esko: Lintuatlas nyt loppusuoralla — osallistu..	1:32
Haarukkapaloja Jurmon huulikirjasta.....	3—4: 7
Hakala, Jouko: Kivi- ja arotaskun määrittämisestä.....	2:26
Kylänpää, Juha: Kielenopiskelijan linnut Ison-Britannian talvessa	1:35
Komi, Jarmo: Määrittyskuvassa tundrahamhi.....	1:24
Laine, Jarmo: Yhteismuutontarkkailu 25.4.87.....	1:26
Laine, Jarmo: Talvilintujen ruokintakokeilu.....	3—4: 4
Laine, Rauno: Bussilla lentokentälle.....	2:29
Laine, Rauno: Mietteitä vallan vaihtuessa.....	3—4: 3
Laine, Rauno & Normaja, Jyrki: Rauno Epsanjassa. TLY:n suuri etelänretki 29.3.—12.4.1988.....	2: 8
Lemmetynen, Risto: Linturetkeillä Turun seudulla 30 vuotta sitten. Arvioitavana Markku Lappalainen: Linturetkeillä...	3—4:40
Lindbom, Tom, Lineri, Tapio, Komi, Jarmo, Normaja, Jyrki, Rautsala, Pekka & Veistola, Tapani: Lintukevät 1987 Varsinais-Suomessa.....	1:10
Lineri, Tapio, Komi, Jarmo, Normaja, Jyrki & Veistola, Tapani: Lintusyksy 1987 Varsinais-Suomessa.....	3—4: 8
Matikainen, Jyrki: Jurmon kevät huippuluokkaa.....	2:32
Missonen, Tapani: Lintutalvi 1987/88.....	3—4:26
Pekkala, Seppo: Petolintujen pesinnästä Varsinais-Suomessa 1987	1: 4
Veistola, Simo: Määrittys taskusta.....	3—4:35
Vänskä, Veijo: Jäähain aikaan.....	2: 3
Vänskä, Veijo: Nyheter från Skären.....	2:33
Vänskä, Veijo: Rengastuskevät 1988 Jurmossa.....	3—4:38

TLY:n toiminnasta

Piha, Juhana: TLY:n arkisto tietokoneaikaan.....	3—4:42
Piha, Juhana: Havaintojen ilmoittaminen.....	3—4:46
TLY:n toimintakertomus ja tuloslaskelma 1987.....	1:40
TLY:n toimintasuunnitelma 1989.....	3—4:45
TLY:n osoitemuistio.....	1:50, 2:39, 3—4:51
Ukulin logokilpailu.....	2:36
Ukuli 1987 — 18. vuosikerta.....	1:48
Veistola, Tapani: Toimikuntavallankumous TLY:ssä.....	1:45
Vänskä, Veijo: "Kyllä kansa tietää...".....	2:34

Keskustelua

Laine, Rauno: LYLiä tarvitaan.....	2:37
------------------------------------	------

Valokuvat

Kari Elo 1:5, 1:13, 1:26, 1:36, 2:4—5, 2:7, 3—4:4 ja 3—4:11	Juha Kääriä 3—4:38
Annika Forstén 1:24	Tapio Lineri 3—4:13
Jukka Grönlund 1:17, 1:25, 1:37, 1:38 ja 3—4:22	Tom Lindroos 3—4:37
Jouko Hakala 1:23, 1:33, 1:50, 2:23, 2:25, 2:27, 2:28, 2:29, 3—4:6, 3—4:14, 3—4:16, 3—4:17, 3—4:19, 3—4:21, 3—4:26—27, 3—4:29 ja 3—4:49	Jyrki Normaja 2:11, 2:13, 2:14, 2:15, 2:17, 2:19 ja 2:21
Kaius Hedenström 2:33	Tapani Numminen 1:25
Leo Karlson 1:41 ja 2:35	Seppo Rytkönen 3—4:8 ja 3—4:32
Jarmo Komi 1:25	Nils Söderman 3—4:32
	Mikko Tamminen 1:8
	Matti Valta 1:1, 1:3, 1:18, 2:1, 3—4:1 ja 3—4:30

Kokous tulee pian. Oletko valmis?

Rauno Laine

Kaukaa tullee esitelmöitsijälle ei ole kovin inspiroivaa, jos salissa nuokkuu pari-kolmekymmentä enemmän tai vähemmän asiasta innostunutta. Tämä voi johtaa siihen, että esitelmöitsijä kertoo olleensa TLY:n kokouksessa, mutta ei siellä juuri kuulijoita ollut. Tältä paikkakunnalta ei sitten enää esitelmöitsijäapua saadakaan. Kuka viitsii lähteä Turkuun muutaman kuulijan takia.

Olisi toivottavaa, että kun ohjelmassa on ulkopaikkakuntalainen esitelmöitsijä, kokouksiin tulijat vaikkapa raahaisivat kaverinsa paikalle. Opintokeskus edellyttää myös tiettyä kuulijamäärää, muuten kokouskulut jäävät pelkästään yhdistyksen itsensä hoidettaviksi. Joten muutaman osanottajan kokoukset saattavat muodostua yhdistykselle kovinkin kalliiksi.

TLY:n ohjelmassa oli 7.12. uskoakseni hyvinkin mielenkiintoinen esitelmä Intian ja Nepalin matkakokemuksista. Mutta mikä oli jäsenistön vastaus tähän tarjoukseen, runsaat 20 kuulijaa. Vastaavia tilaisuuksia ei enää TLY:n puitteissa järjestetä, tulee Turkuun sitten kuinka kova nimi tahansa. Hallitus on jo nyt päättänyt harventaa ensi vuoden kokousmääriä. Keväällä pidetään yksi kokous normaalia vähemmän, eli kolme kokousta. Katsotaan vaikuttaako tämä kokousten osanottajamääriin lisäävästi.

Muutama vuosi sitten erästä TLY:n tunnettua kunniajäsentä kuunteli kolmekymmentä ihmistä. Tämä oli kerta, jolloin tunnustan puheenjohtajana hävenneeni. Kerotkaa hyvät ihmiset mitä te kokouksilta odotatte! Jokainen kokous ei voi sisältää esitelmää jostain lintuharvinaisuudesta tai hyvästä lintupaikasta. Kun tällaista sitten tarjotaan kuten 7.12., on tuloksena laimea kiinnostus. Jos jollakin on viisasten kiveä tarjolla, niin heittäkää se meille (ei meihin).

Jo pitemmän aikaa on ollut havaittavissa vähenevä kiinnostus yhdistyksen kokouksia kohtaan. Haluaisimme kernaasti tietää mitä jäsenet oikein kokouksilta odottavat. Pyrimme nämä toiveet tietenkin mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan.

Luulisi kokousten palvelevan myös sosiaalisia tarpeita. Kaukana ovat ne ajat, jolloin kokouksiin tultiin tapaamaan ihmisiä ja kuulemaan viimeisiä uutisia linnuista. Nykyään ei kokouksissa kukaan uskalla kertoa viimeisiä lintuhavaintoja (epäonnistuneet pinnahuutokaupat), pelkäävät kai että nuoret noviisit saavat nämä ha-

vainnot tietoonsa. Nuoremmille juuri kokoukset olisivatkin tietojen saannin kannalta tärkeitä. Nyt kokousten loputtua jokaisella on hillitön kiire ulos.

Pitäisikö tehdä kuten erään yhdistyksen hallitus teki. Tällä yhdistyksellä oli myös samanlainen ongelma kuin TLY:llä. Hallitus löi viisaat päänsä yhteen sillä seurauksella, että seuraavan kokouksen esityslistalla luki: "Paljastetaan edellisen hallituksen taloudelliset väärinkäytökset". Kokoussali oli kokouksen alkaessa ääriään myöten täynnä...

Tulkoot vielä sanotuksi, että tällä kirjoituksella en todellakaan halua mollata iltatyöläisiä, maaseudulla asuvia tms. Kokousten pito on ehkä valitettavasti keskittynyt Turkuun, joten pitkien matkojen takaa lähteminen on tietenkin vaikeaa. Mutta kun Turussa asuvistakin käy kokouksissa vain noin 10–15 %, on jotain vialla. Paikallinen Luonnonsuojeluyhdistys lopetti taannoin jäseniltänsä koska kukaan ei niissä käynyt. TLY:ssä ei saa käydä samoin. Tulkaa nyt ainakin katsomaan uutta puheenjohtajaa, jos vanha jo alkoi kyllästyttää.

Varsinais-Suomen kansanomaiset linnunnimet talteen

TLY järjestää vuonna 1989 kampanjan, jonka tarkoituksena on kerätä talteen vanhoja kansanomaisia linnun nimiä Varsinais-Suomen ja sen rajakuntien alueelta. Lisäksi kerätään tietoa siitä, miten nämä nimet mahdollisesti ovat syntyneet ja mistä ne johtuvat.

Tiedoista julkaistaan vuonna 1990 yhteenveto, jossa tietojen antajien nimet mainitaan.

Toivomme, että tällaisia nimiä tietävät toimittaisivat tietonsa kirjallisesti TLY:n postilokeroon (PL 67, 20101 Turku). Keräysaikaa on 31.12.1989 asti. Samassa yhteydessä voi tehdä ennakkotilauksen julkaistavasta yhteenvedosta.

Yhdistys toivoo runsasta osanottoa tähän kampanjaan. Lisätietoja saa Rauno Laineelta (921-304 562).

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry.
Osoitemuistio 1989

Hallitus

Puheenjohtaja Tapani Veistola	921-333 081
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku	
Sihteeri Rauno Laine	921-304 562
Rauhankatu 9 b B 43, 20100 Turku	
Rahastonhoitaja Jyrki Normaja	921-515 371
Eerikinkatu 27 B 24, 20100 Turku	
Varapuheenjohtaja Simo Veistola	921-330 224
It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku	
Jäsen Annika Forstén	921-318 404
Aurakatu 20 A 5, 20100 Turku	
Jäsen Ari Laine	921-445 188
Punatulkunk. 4 K 126, 20600 Turku	
Jäsen Jyrki Matikainen	921-375 592
YO-kylä 10 B 1, 20510 Turku	
Jäsen Vesa Partanen	921-442 397
Rientolantie, 20750 Turku	
Jäsen Juha-Pekka Penttilä	921-357 381
Ylitie 22, 20810 Turku	
Jäsen Juhana Piha	921-515 993
Kellonsoittajankatu 2 as 12, 20500 Turku	

Arkistot

Järviintuarkisto Asko Suoranta	921-446 619
Koukkarinkatu 4 C 33, 20610 Turku	
Lintuhavaintoarkisto Juhana Piha	921-515 093
Kellonsoittajankatu 2 as. 12, 20500 Turku	
Lintulehdet (kotim.) Sampo Kunttu	921-304 424
Rauhankatu 13 A, 20110 Turku	
Lintulehdet (ulkom.) Jyrki Normaja	921-515 371
Suoarkisto Antti Karlin	922-240 40
Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki	

Havaintojen ilmoittaminen

LYL-aluevastaava Juhana Piha	921-515 993
Kurkivuosi 1988 Jyrki Matikainen	921-375 592
Lintuatlas Esko Gustafsson	921-328 123
Kerttulinkatu 12 A 5, 20500 Turku	
Pienvesitutkimus Esko Gustafsson	921-328 123
Turun aluerariteettikomitea	
Puheenjohtaja Tom Lindroos	921-516 826
Luostarinkatu 12 A 17, 20700 Turku	
Sihteeri Tapani Numminen	921-732 783
Sähköyhtiö 7 A, 21530 Paimio	

Jurmon lintuasema

Asemanhoitaja Veijo Vänskä	926-542 58
21650 Lillandet	
Vara-asemanhoitaja Jyrki Matikainen	921-375 592
Rengastusvastaava Vesa Multala	921-433 697
Hoviherrankatu 5 A 3, 20780 Kaarina	

Jäsentiedota

Tiedotevastaava Simo Veistola	921-330 224
It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku	

LYL-edustajat

Hallituksen jäsen Arto Kalliola	921-359 220
Rykmentintie 64 L 146, 20880 Turku	
Hallituksen ja edustajiston jäsen Rauno Laine	921-304 562
Edustajiston jäsen Tapio Lineri	921-424 324
Pohjanmaankatu 2 B 36, 20740 Turku	
Edustajiston jäsen Jyrki Normaja	921-515 371
Edustajiston jäsen Simo Veistola	921-330 224
Hallituksen jäsen Tapani Veistola	921-333 081
Edustajiston jäsen Juha Vuorinen	921-531 213
Katunpää 2 C 11, 20610 Turku	

Myyjät

Kirjat Annika Forstén	921-318 404
Pöntöt ja siemenet Ari Laine	921-445 188
Pöntöt ja siemenet Rauno Laine	921-304 562

Osoitteenmuutokset

Jäsensihteeri Simo Veistola	921-330 224
It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku	

Toimikuntien puheenjohtajat

Aluerariteettikomitea Tom Lindroos	921-516 826
Antikviteettikollegio Juha Vuorinen	921-531 213
Atlasmuokkijat Esko Gustafsson	921-328 123
Harrastajatutkintolautakunta Jarmo Komi	921-319 716
Eerikinkatu 2 E 114, 20110 Turku	
Havaintotoimikunta Juhana Piha	921-515 993
Julkaisutoimikunta Jyrki Normaja	921-515 371
Lintuasematoimikunta Veijo Vänskä	926- 54 258
Linnustonsuojelutoimikunta Tapani Veistola	921-333 081
LYL-toimikunta Rauno Laine	921-304 562
Ohjelmatoimikunta Simo Veistola	921-330 224
Petolintutoimikunta Seppo Pekkala	t. 921-333 505
Vaskitorvenkatu 11 as. 3, 20840 Turku	
Retkitoimikunta Rauno Laine	921-304 562
Taloustoimikunta Juha-Pekka Penttilä	921-357 381
Tutkimustoimikunta Esa Lehtikainen	921-706 064
Mäntytie 14 E, 23100 Mynämäki	
Työvaliokunta Rauno Laine	921-304 562
Ukulin toimituskunta Veijo Vänskä	926- 54 258
Urheilutoimikunta Jyrki Normaja	921-515 371
Vaihtoyhteystoimikunta Jyrki Normaja	921-515 371
Varsinais-Suomen linnut -kirjan toimituskunta	
Antti Karlin	922- 24 040
Loukkaantuneet eläimet	
Eläinsuojeluvalvoja Anja Eerikäinen	921-484 062